

НОВА ПОШТА

Примерак 20 филера

«НОВА ПОШТА»
излази сваког дана ујутру, осим
понедељника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЉВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 611
Телефон: 33-39. Пошт. фаз: 173
Чек рачун код Пошт. штед. 18.264
Месечна претплата: 3.20 пенга,
тримесечна: 9.20 пенга

Год. III.

Ујвидек, недеља, 3 јануар 1943

Број 2

На фронту мађарске војске прошле недеље било је живље борбене делатности

Одбијени су покушаји совјетских напада на источном Кавказу

У Северном Леденом Мору дошло је до велике поморске бишке

Немачка Врховна команда саопштава:

У источном Кавказу непријатељске артилериске и оклопне трупе покушале су да пробију наше линије. Сви покушаји су били осујећени уз непријатељске губитке. Уништили смо 29 оклопних кола. У околини Дона у тешким борбама такође су осујећени поновљени напади непријатеља. Немачке трупе су у успешном противнападу одбиле непријатеља, разбиле једну оклопљену непријатељску бригаду и том приликом уништили 39 оклопних кола и 14 топова. Опсадне трупе упоришта Великије Луки у жилином отвору су одбиле без престанка понављане совјетске нападе. На Ржевском сектору смо од 25 новембра до 31 децембра имали 8.500 заробљеника. Уништили смо, запленили или онеспособили за борбу 1910 оклопних кола, а запленили или уништили 582 тона.

Југоисточно од језера Иљмен у одбојној ватри немачких трупа разбијени су непријатељски напади. Совјети су овде изгубили 12 оклопних кола. На сектору Леденога Мора авиони за

обрушавање и разорни авиони нападали су уређаје мурманске железнице и трупна логорашта западно од залива Кандалакса.

У Северној Африци су брзе јединице немачког ваздухопловства у изненадним дубинским нападима уништили многобројна возила. Ловци из пратње су без икаквог свога губитка оборили три непријатељска апарата. У Тунису је било успешних ратних операција месног обележја. Испред Бона су немачки авијатичари тешким бомбама погодили једну крстарицу и два трговачка брода. Овај напад је причинио велику пустош и у лучком уређају Бона. Ловци из пратње срушили су 7 непријатељских апарата изнад Туниса. Један наш ловачки апарат није се вратио. Артилерија ваздушне одбране срушила је још један авион.

Немачки борбени апарати су дању нападали источно-енглеске уређаје.

Немачке поморске снаге су 31 децембра на Северном Леденом Мору поред Баренсових Острва нападе једну енглеску групу бродова која се састојала из крстарица и разарача, а који су слу-

жили као осигурање бродског конвоја. У вимпечасовној борби немачке крстарице су уништиле више непријатељских крстарица и разарача као и трговачких бродова. Време је отежало уставнољавање успеха. Један немачки разарач потопио је један непријатељски разарач. Једна немачка подморница торпедовала је четири пароброда из конвоја али се њихово потапање није могло установити због рђавог времена. Један наш разарач није се вратио из битке.

Прејседник Владе у аудијенцији код Регента

Будапешта, 2 јануар. (МТИ) — Министар претседник Калан Миклош на Нову Годину пре подне примљен је у аудијенцију код Његове Преузвишености Регента Мађарске. Министар претседник, поводом Нове године, изразио је шефу државе народне жеље. Министар претседник Калан Миклош, после аудијенције код Регента учинио је своје подварање Преузвишеној Госпођи.

ДНЕВНА ЗАПОВЕСТ ХИТЛЕРА ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ

Берлин, 2 јануар. (ДНБ). Поводом Нове године канцелар Хитлер упутио је војницима дневну заповест. Изразио је признање за успехе постигнуте у 1942 и констатовао да ће непријатељ, ма где и ма одакле буде дошао, претрпети пораз.

МАЂАРСКИ РАТНИ ИЗВЕШТАЈ

Будапешта, 2 јануар. (МТИ) Ратни извештај бр. 36 шефа генералштаба гласи:

Од Божића оживела је непријатељска борбена делатност према фронту мађарске војске. Непријатељ је извршио акције мање веће снаге против разних делова нашег фронта, али су ове акције у ватри нашег одбранбеног система још испред наше главне линије распршене. Са наше стране испољили смо успешну војничку делатност и извршили успешне акције.

Наше окупационе трупе успешно осигуравају јавни поредак и привредни живот у војничким областима.

Дојуна мађарској ратној извештаја

Уз ратни извештај мађарским војним круговима долају још следећу дојуну:

Данашњи ратни извештај, који обухвата ратне догађаје од прошле недеље, говори о извесном појачању борбене делатности непријатеља. Као што је познато, у недељу пред Божић, као и за време празника, одбранбени сектор дуж Дона, кога бране хонведске трупе, био је миризји него претходних недеља. Међутим, од празника непријатељ поново настаола раније извијачке покушаје и на појединим местима са групама јачим од једне чете покушао је да се приближи нашим положајима, како би због тежакоћа у ваздушним извијањима због рђавог времена методом извијања на земљи, сазнао о нашим снагама. Ови покушаји — као што то констатирају и ратни извештаји — већ су пропали у нашој одбранбеној ватри.

ВИТЕЗ НАБЕЉАНИ ХОРТИ МИКЛОШНЕ: „НА ОСНОВУ ПРАВА ДУЖНОСТИ ЖРТВОВАЊА ПОЗИВАМ СВАКОГ ПРАВОГ МАЂАРА ДА УЧИНИ НОВЕ ЖРТВЕ!“

ОД 7 ЈАНУАРА ДО 7 ФЕБРУАРА ЗЕМАЉСКА САБИРНА АКЦИЈА ЗА ПОРОДИЦЕ ХОНВЕДА.

Хитлер:

Немачки народ је данас нешто друго него што је био у првом свешком рату

Берлин, 2 јануара. (ДНБ) — Канцелар Хитлер је одржао на Нову годину говор упућен немачком народу. Набројао је манем се све сретствима непријатељ током историје опушило да би потиснуо немачке снаге које су желеле да се испоље. Констатовао је како им је успело да се после сјајних победа у прошлом светском рату са Вилсонових 14 тачака пољуба а потом и уништи душевна снага немачког Народа. Али је немачки Народ данас већ нешто друго него што је био у првом светском рату. Оцртао је коликих је патња стало немачки народ што је поверовао лажљивим речима Вилсона.

Немачку више никада неће победити, јер је немачки народ — испуњен најувешенијим духом — решио да ову борбу заврши само са несумњивом победом. Најсигурнија гаранција овога духа и снага је сте немачки народ, воспитан организацијом националсоцијализмичке

странке. Имемо права да верујемо у ову победу на основу сопствене снаге и јунаштва наших војника, као и на основу верности и реда оних који су остали код куће, и имемо права да у њу верујемо отага јер нам помажу храбри са нама удружени народи Европе и Азије.

Фирер је потом оценно неупоређива острајења позадице и оне успехе који су на економском пољу омогућени победом немачких и савезничких трупа, и најзад је рекао следеће: На почетку нове године, у име читавог немачког народа, морам да се захватим за храброст и рад позадице и фронта. Заветујмо се да ћемо у наредној години ове своје снаге, ставити у службу овога народа. Кад протекне жито налетујуће часе које ћемо, бацивши све своје снаге, поново прогутати да освојимо слободу која значи живот и штега народа и његову будућност.

Наша активност исто тако тече успешно као и у прошлим недељама. Температура је после божићних празника пала на минус 15 до минус 20 степени, али је последњих дана поново попустила златноћа и температура је само нешто испод нуле.

СЕДНИЦА ОДБОРА ЧЕТРДЕСЕТДОЈИЦЕ

Будапешта, 2 јануар. (МТИ). Одбор четрдесетдојнице одржаће 5 јануара у 11 часова пре подне седницу и прогресатни уредбу о становима.

ГОВОР ФИЛОВА

Софија, 2 јануар. (МТИ) — Бугарски министар претседник Филов у своме говору одржаном поводом Нове године нагласио је да се у овим одлучним временима решава судбина многих народа, па и судбина бугарског народа. Бугарски народ мора бити спреман да одбије сваки напад који би био уверен против његова јединства. Бугарски народ ступа у нову годину са чврстом вером у крајњу победу његових великих савезника и са неколебљивим уздањем у преједу,

FRANZ JOSEF ГОРКА ВОДА

БУГАРСКИ КРАЉЕВСКИ ПАР НА НОВУ ГОДИНУ ПОСЕТИО ЈЕ МАЂАРСКОГ ПОСЛАНИКА

Софија, 2 јануар. (МТИ) — Бугарски краљ и краљица су у пратњи краљевог ађутанта Јечена приликом Нове године, у петак по подне у 5 часова, посетили д-р Јунсорт-Ариоти Михаља, софиског мађарског посланика, као најстаријег члана софиског дипломатског кора. Посланик је детаљно узвишено посетиоце на главном улазу палате посланства. Одвео их је у дворану за пријем, где је краљу и краљици послужен чај и где су они провели са послаником у дугом разговору.

ЕНГЛЕСКИ КРАЉ И КАЛИЊИН ИЗМЕЊАЛИ ТЕЛЕГРАМЕ

Берлин, 2 јануар. (ДНБ). Према саопштењу лондонскога радија енглески краљ је послао новогодишњу честитку Калињину, председнику Совјетске Уније, у којој му изражава како своје, тако и дивљење енглескога народа због успеха савезничког руског народа.

ОСНОВАН АМЕРИЧКИ КОНЗУЛАТ У ДАКАРУ

Вашингтон, 2 јануар (НШТ). Министарство спољних послова Сједињених Држава саопштило је у петак да је дакарски амерички конзулат подигнут на ранг главног конзулата због тога што је у развоју ратних напора француска западна Африка добила већи значај.

Одјек преснионичке шшамје на ајел Сујрује Рејенша мађарском друшшву

У мађарској штампи једнодушно се позивао на дубок одјек ајел Сујрује Рејенша, преко радија, за суделовање у земаљској сабирној акцији за породице хонведа.

„На даровање позива Преузвишена Госпођа мађарско друштво — пише „Фиготленгер“ — на даровање за хонведске породице, за припаднике борача и службеника. И тиме молбена реч не тражи свакидање силно добротворство, већ озбиљну и искрену жртву... Меки матерински глас жели пуку мобилизацију љубави, добродушно дају мношину филера и пената... Ово ће бити највећа унутрашња проба националне свести и животне воље. Историја се пише на ратништима, а нације дух заједничког деловања држи у вечности. Јуначког хонведа који се бори може бити достојно само ваљано, делотворно људско друштво. Најпреца, за све обавезна делатност је сада: дати“.

„Прва жена државе — пише „Рејенша Мађарорсаг“ — чији су социјални покрети ублажили у држави већ толико бола — сада је у интересу хонведских породица подигла свој племенити звоник глас који говори свакоме мађарском ерцу. Наћи се хонведи патриотички пожртвовано боре за домовину, хиљаде и хиљаде хиљада од младих од својих малих.

Кроз ШТАМПУ

Д-р Гебелс: „У четвртој години рата Рајх је пошћуно неиколебан“

„Das Raich“ доноси уводни чланак из пера д-ра Гебелса, у којем Министар Рајха, поводом уласка у нову годину, констатује да је Немачкој углавном успело да теснаце пред којима је немачко ратно вођство поникад стајало успешно преброди без превеликог утрошка својих залиха. „Упоредимо стање ствари на страни непријатеља са стањем код нас — пише д-р Гебелс — да бисмо установили да је Рајх у досадашњем току рата умео да осигура толико залогов да му победа не може нише бити спорна. Свакако ми имамо, у основицу на војне триумфе, положај међу велесилама да се тешко може замислити постојању и респектабилној. Наше опште ратовање може се и при најкритичнијем посматрању сматрати за осигурано. Чак и кад се узму у рачун променљиве људи ратне среће, која се често колеба током такве дивовске борбе, можемо ми са опокорним погледом гледати у даљу развиста рата“.

„Ако су наши непријатељи добар део својих наја ставили на морално слабење немачког народа код куће, онда су они бедно разочарани. Ни при једној једној прилици се није, за све време рата, да домаћем фронту показало жеки сумњав озбитом унутрашње слабости. Што наши непријатељи о томе пречају повестина је. Сваки захтев Фирера народ је још испунио, а врло често он даје и далеко више од овога што је Вођа од њега заискао“.

Нагласивши затим велики замањ социјалне акције немачког народа,

Министар вели завршило: „Домовина је у четвртој ратној години потпуно непоколебана. Где јој је непријатељ задио рана, она уме да их с достојанством споси. Тешкоће рата савлађује она са сувереном сигурношћу политички образованог и васпитаног народа. Покушаји завођења од стране непријатеља одбијају се на оклопу његова презрења. Једна нација која рат код куће води на тај начин, понос је и поуздане фронта. На њу се војник може ослонити кад окрене своје лице према непријатељу; он зна да у његовој залеђини стоји народ који жели да га буде достојан“.

„Донауцајтунг“, региструјући, из Берлина, прве преселеде енглеске штампа о ратним догађајима прошле године и намереним акцијама у 1943. године: „Ова прегледа, углавном, не могу се узети озбиљно, пошто су сви награђени на извесним претпоставкама чисто теоретске природе. Свакако, нада у очи јелно: шведски извештаји о тим енглеским годишњим чланцима показују да енглеска штампа без узетка сматра подморнички рат за највећу опасност за Енглеску. Тако је лондонски извештач „Датенс Никхтера“ јавио: „Овде у Енглеској се увек још опасност од подморница означаје као највећа у ратовању. Надлежни кругови Лондона заступају ставовиште да кулминација подморничког рата још на надалека није премашена. Многи предвиђају да се може рачунати са још много јачим подморничким нападима, и то како у Атлантику, тако и у Средоземљу. Рачуна се с тиме да ће Немачка безобзирном употребом „подморничког оружја и даље покушавати да постигне одлуку“.

Северноамерички лист „Филаделфија Инквјер“ држи — према „Донауцајтунгу“ да је подморничко угрожење за Савезнике „веома реално, и да ће свакако у будућности пријети још опасније облике. Није се заборавило да је Немачка последњи рат добила скоро са подморницама. Британско-америчка експедициона војска у Северној Африци зависи од линија за снабдевање на Атлантику, и баш тај најважнијим линијама Савезника у Африци, на Средоземном Мору и око Јужне Африке на Средњем Истоку, Немачка је спровела концентративну подморница која забривања, и меродавна поморска места Савезника прате ово са узнемиренношћу“.

„Рејенша Мађарорсаг“ доноси сљедећи биланс Агенције Стефани, у којем се каже: „Италијански народ очекује 1943 годину у душевној спремности, свестан да ће нова година довести велике војне и политичке догађаје. Италијански народ озбиљно, у четвртој заједници, гледа према новој години. Зна да ће 1943 бити тешка година за Италију, Осовину и Тројни пакт. Али зна и то да ће та година бити још тежа за болшевике и плутократске народе“.

„На италијански народ не утче онај велики војни распол снаге — наставља дипломатски уредник Агенције Стефани — који сада развија болшевизам. После завршетка совјетског напада ће тек бити умесно да се

Милостива госпођица (MELTÓSÁGOS KISASSZONY)

Одличан мађарски шаловни филм

Селекци З.
Чортош Ђ.
Мали Г.

У сали су инсталирани модерни апарати за грејање дворане

постави биланс и установе губитци. Италијански народ са озбиљношћу обраћа пажњу на источноафричку ситуацију. Англосаксонци су се у Источној Африци (исто као и болшевици на Источном фронту) само на морања упустили у ризикатно предузеће. Не би могли да поднесу даље ратне успехе Осовине и Јапана. Египатски и алжирски пркос успео је, али одлучан успех, освојење Бизерте, изостао је. Два последња месеца минуле године — пише, најзад, уредник Агенције Стефани — поново су посведочила италијанском народу да није сам. Немачки и јапански савезник је на његовој страни. Солидарност народа Тројног пакта јача је него икада“.

„Нојес Винер Тагблат“ доноси из Анкаре: „Презас Турске у нову годину обавља се у знаку једног занимљивог финансиско-политичког поступка, на коме о деликатном отогупању имовине једном за свагда. Деликатно врло високе суме, које код извесних појединаца и предузећа износе по један милион турских фунти, или још више, одређене су на основу процене змања путем комисија које су се међутим већ распустиле а чије су одлуке неопозиве. Држава жели тим путем да убере 400 милиона фунти, од које своте сам Цариград треба да да 330 милиона. Последњи нормални рок плаћања је 4 јануар, после којег још има неколико недеља за одлагање исплате, а ко после тога не плати одређену му своту биће послан у Источну Анатолију на присилни рад. Одредбе за спровођење тога присилног рада већ су надете. Ради се о изградњи једног великог друма ка иранској граници. Пошто отогупања имовине имају да се обаве само у готовом новцу, тешкоће за унозачавање потребних капитална су знатне. Ликудације разних предузећа, присилне продаје и ликвидације су на дневном реду у великој мери. Овај је јако погођен нарочито западниски и индустријске средњк сталек као и трговина на мало“.

УМРО ЈЕ ХЕГЕДИШ ЛОРАН

Будапешта, 2 јануар. (МТИ). Хегедиш Лоран, мађарски краљевски тајни саветник, бивши министар финансија, председник Удружња штедионица и банака, титуларни ванредни професор универзитета, познати писац, умро је у 70-тој години живота. Његовом смрћу ишчезава једна од најмаркантнијих личности мађарског јавног живота.

Изјава Жироа о новим хапшењима

Берн, 2 јануар. (БТ) — У вези са последњим хапшењима у Алжиру, генерал Жиро је изјавио да је стого наредио та хапшења јер је убојен да су планирала даља убиства. Према њему, ова хапшења знате унутрашњу акцију тешкења и ухапшени вероватно неће бити убијени. Никоје хапшење било је потребно ради спречавања даљих убиства.

Поводом Нове године генерал Жиро наредио је да се више политичких затвореника пусти на слободу, без обзира на њихову политичку обележје. Ово пуштање на слободу у првом реду је извршено на основу признања ратне службе заробљеника.

У вези са борбама у Тунису, Жиро је изјавио да су у вези са тешким борбама. Он није песимиста, али мисли да ће бити потребан велики напор, јер су Французи који се боре у Тунису слабећи недовољним ратним материјалом и стоје на око 100 километара, широким фронту према непријатељу наоружаном најмодернијим материјалом.

Биланс прошле ратне године

Немачке и савезничке трупе су прошле године освојиле на Истоку 360.000 квадратних километара простора и заузеле најбогатије провинције Совјета

Берлин, 2 јануар. (ДНБ) — Као што Интернаф јавља, Нова година је на скоро свима секторима Источног фронта протекла релативно у миру. Прошле године су немачке и савезничке трупе у борби Европе против болшевизма задобиле простор од 360.000 квадратних километара. То одговара површини Енглеске и Белгије заједно. Сем тога, немачке и савезничке трупе су заузеле по рудном благу најбогатије провинције Совјета.

Код Терека и у калмичкој пустињи, у Стаљинграду, као и између Волге и Дона, било је само месних ратних операција. У свима овима су совјетске трупе свугде претрпеле пораз. Јужно од Дона развале су се

жесточе битке оклопних трупа, која су углавном биле успешне по Немце. Они су задржали сва важнија упоришта и уништали 22 совјетска борна кола. Изнад ратних јединице ваздушне силе су очистиле ваздушни простор од болшевичких авиона.

На средњем сектору Дона и даље се плански развијају покрети истурених упоришта у циљу њихова спајања. Успело је у близској борби да се сломаје на појединим тачкама живи отпор болшевика. Са убацивањем јакних оклопних снага болшевици су наставили са својим нападима против упоришта Великије Луки. Немци су уништали пет совјетских оклопних кола. Болшевици су претрпели велике губитке. Нарочито је тешко пешачко оружје усекло велике отворе кроз болшевичке масе.

Југоисточно од језера Илмен једном мањом совјетском одреду успело

је да се преко замрзлог мотварског предела провуче између појединих тачака немачког положајног система, које се често налазе на знатном растојању једна од друге, и на чврстом тлу. Болшевици су у четвртак бацили у борбу веће снаге у циљу проширења места продора. У противнападу, која је сместа следовала, уништено је до ветерних часова 8 совјетских борних кола.

На Рибарском Полуострву авиони за обрушавање разбили су поново уређене совјетске тешко-артилериске положаје. Борбени авиони и авиони за обрушавање поново су нападали мурманску железницу и луку Мурманск. Болшевици су против сталних напада немачке ваздушне снаге бацили у борбу веће јединице Рата. Совјетска јединица је у ваздушној борби изгубила 8 апарата, затим се склонила од даље борбе и удала.

На Источном фронту смењују се напади и противнапади

На Источном фронту, у околини Терека, у Стаљинграду и великој околини Дона, болшевици су наставили са својим нападима али су поново претрпели тешке губитке. На средњем сектору фронта немачке трупе су противнападима коначно непријатеља на више места и положаја. На Источном фронту за последњих десет дана месеца децембра јединице немачке војске уништиле су односно заплениле 742 совјетских оклопних кола.

У Тунису су брзо немачки борбени и ловачки апарати на аеродрому у Бону уништали 6 непријатељских авиона који су се налазили на земљи. Северно од Бону општогласиле су друге авионе као и два трговачка брода. Једна немачка подморница северно-источно од Кипра потопила је један непријатељски разарач.

Енглески авиони су у четвртак учествовали у великим бомбама на јужно крајеве Немачке. Било је губитака међу грађанством. Оружије је један вишемоторни непријатељски авион.

Немачка ратна морнарица је у месецу децембру потопила 109 трговач-

ких бродова са 634.000 тона запремине. Сем тога општогласиле је још десет бродова док су јединице немачке ваздушне силе општогласиле 18 бродова. Од ратних бродова немачка поморска сила је у прошлом месецу потопила једну крстарницу, девет разарача, једну корвету, две подморнице и један осигуравајући брод, а немачке ваздушне силе, пак, један разарач, и један брод из пратње.

Немачка ратна морнарица је у протеклој години у ваташау енглеских и америчких трговачких бродова постигла следеће успехе: јединице ратне морнарице су потопиле 1283 трговачка брода са 7.955.000 тона запремине. Од ових су подморнице потопиле 1208 бродова. Јединице немачке ваздушне силе су потопиле 167 трговачких бродова са 985.000 тона запремине. Ратна морнарица и ваздушна сила су дакле у протеклој години заједно уништиле 8.940.000 тона запремине. Осим тога ратна морнарица је општогласила 140, а ваздушна снага 301 брод. Вероватно је да је један део општогласених бродова потпуно неспособан за борбу.

Изјава Рузвелта

Амстердам, 2 јануар. (ДНБ) У изјави коју је дао у петак председник Рузвелт између осталог је изјавио да Савезници из одбране прелазе у напад. Савезници — рекао је он — озбиљно се баве тиме да јединство остварено на ратном остваре не мање у погледу замршених проблема једног другог фронта. Затим је гово-

рио о савезничким послератним плановима и изјавио да сви планови који се односе на будућност зависе од остварења мира. У току својих разматрања изјавио је потребним да и по завршетку рата остане јединство међу савезницима. На крају је изјавио да је пре годину дана потписана Атлантска карта, документ вере.

Говор Крипса

Амстердам, 2 јануар. (ДНБ) Сер Стафорд Крипс у свом говору о Новој години изјавио је да су још изгледа на огорчену и дугу борбу за Англосаксонце, и да ће Савезници можда још доживети губитке и неуспехе.

Говорећи о послератном времену, изјавио је мислење да европски мир треба бар дотле одржати док се не заврши рад на новој изградњи. У вези с тим залажио се за стварање међународне полицијске власти која ће, према њему, бити орган мира.

ИЗЈАВА ЈЕДНЕ ДИСИДЕНТСКЕ ФРАНЦУСКЕ ЛИЧНОСТИ

Лондон, 2 јануар. (БТ) — Једна висока личност у Главном стану борбених Француза изјавила је да је без политичког и административног јединства немогућа потпуна војна сарадња француске војске. Према схватању покрета борбене Француске, војни напори треба да крену од централног политичког вођства, а не обротно. Француску не може заступати више војски, већ само једна. Према овој личности, прекоморско француско царство има око 50 милиона људи и на тај начин међу Савезницима, после Енглеске, Сједињених Држава, Совјета и Кине, стоји на петом месту.

ФРОНТ У ТУНИСУ ПОСТАЈЕ СВЕ ЧВРШЋИ

Цирих, 2 јануар. (БЕ). Према извештају, приспелом у Алжир, фронт у Тунису на линија Матер-Тебурба-Меџез ел Баба и Пон ди Сфакс је очврсно. У току ваздушне делатности немачки одреди бомбардера извршили су жесток напад на пристаниште Казабланке, где се сада врши америчко и енглеско спадевање.

УБИЛА ВОЉЕНОГ ЧОВЕКА А ПОТОМ ИЗВРШИЛА САМОУБИСТВО

Будапешта, 2 јануар. — На Бону, годину је у своје отаџу на четвртом опрату, у Царојкој улици број 68, 30-огодишња растављена жена Белит Кароља са три револверске кугле убила вољеног Рот Вилмова, свог глумца Рот Шандора и познате певачице Тарк Верт, затим је дошла до балкона и бацила се преко преграле. Иломилионих удеса и сва у вези, жена се прострала по снагом савезном путу, на је у прво тешком отаџу, однемога у Фалкер санаторијуму. У санаторијуму је жена дошла к себи. Рекла је да је на Рата била дубоко морна и зато га је убила. Кароља према плану и тако је убила.

ДЕ ГОЛ ЋЕ ПОСЕТИТИ ОТАВУ

Амстердам, 2 јануар. (ДНБ). У Отави је званично саопштено да ће генерал де Гол после посете Вашингтона отићи и у Отаву.

ИЗМЕНА ТЕЛЕГРАМА РУЗВЕЛТА И ЖИРОА

Вашингтон, 2 јануар. (БТ). — Поводом Нове године председник Рузвелт послао је поздравни телеграм генералу Жироу обећавајући му сву могућу помоћ и подршку.

ЗАРАЗА ТИФУСА У СЛОВАЧКОЈ

Братислава, 2 јануар. (БТ). — Током прошлих недеља јавио се у Иглоу више случајева заразе тифуса због којих су власти наредиле становништву обавезно цељење. Цељење је обавезно за све становнике од друге до осамдесете године.

КОМАНДУ СОВЈЕТСКИХ АРМИЈА ОКО СТАЉИНГРАДА ПРЕУЗЕО ГЕНЕРАЛ ЖУКОВ

Будапешта, 2 јануар. (БЕ). — Према посебном дописнику „Пешта“ из Цириха, вођство совјетске војске око Стаљинграда преузео је генерал Жуков од маршала Тимошенка. Још се не зна шта је разлог удаљавању Тимошенка.

Американци су приликом посетања Северне Африке као базе употребили бразилијанску обалу

И бразилијанска флота је учествовала у пратњи бродова

Буенос Ајрес, 2 јануар. (Стефани). Бразилијански председник Варгас дао је изјаву по којој су североамеричке трупе употребиле бразилијанске базе као своје показне тачке за окупаци-

ју Северне Африке, као и да је бразилијанска флота учествовала у пратњи бродова, па су чак и ваздушне снаге у више махова ступиле у акцију.

Сестри

НЕДЕЉА, 3 ЈАНУАР 1943

— Недеља у Саборној цркви. Служба Божја почиње у 10 часова. Пева хор Ратарског црквеног певачког друштва. Диригент г. Милош Башић.

— Новогодишња примања код великог жупана. Приликом Нове године, великог жупана г. д-р апатини Фербах Петера посетили су претставници месног јавног живота политичких и друштвених организација и установа, који су том приликом честитајући Нову годину, изразили му своје жеље. Велики жупан г. д-р Фербах дуже времена задржао се у разговору са својим гостима захваљујући им на указаној пажњи.

— Уобичајени новогодишњи поздрав у Сабадки код великог жупана г. д-ра Андора Рек и градског начелника г. д-ра Јаноша Велђи због ратних прилика ове године нису одржани.

— За Духовну академију Хора Саборне цркве све улазнице су распродате.

— У Обечеју основано је Српско црквено певачко друштво. После узме од годину и по дана, а на иницијативу младог свештеника пречасног г. Димитрија Коларова, основан је у Обечеју Српски црквени певачки збор који данас има преко 50 чланова. За председника збора једногласно је изабран пречасни г. Коларов, а диригент је г. Исидор Хаднашев, држ. учитељ из Петеревца. За петнаест дана месеца збор је увежбао целу мистургију захваљујући марљивости чланова, тако да ће у Светогригорском храму прогут певачки свету мистургију на први дан Божића а потога дана позваће и на вечерњу после подно у 4 часа. За овај први излет јединог црквеног певачког друштва у Обечеју влада у месту и околини велико интересовање.

Вина Ракије Ликере Рума

најбољег квалитета добићете у бизнису Комљеничким подручју, код **Мајораш Јожефа**

творница рума и ликера, велетрговина вино

Ујвидек, Хитлер А. ул. 5 (Виксерово палата)

— Први сеоски културни дом у Јужном крају сазидаће се ове године на Лудашпусти код Сабадке. На скупштини организације Непкер на Лудашпусти присуствовали су председник централне организације из Сабадке г. д-р Евдре Декер, члан Горњег дома, главни секретар г. д-р Ференц Толди, секретар г. д-р Миклош Урајк и други. На скупштини је прихваћен извештај о прошлогодишњем раду, затим је изабрана нова управа са Јаношом Нађ Торма на челу. Скупштина је решила да се у току ове године подигне на Лудашпусти сеоски културни дом. Дом ће се подићи добровољним радом мештана.

— Уз велико учешће грађанства сахрањен је трагично погинули млади боксер Кедвеш Шандор. У четвртак поподне уз бројно учешће спортиста, Управе УАК-а као и многобројног грађанства сахрањен је млади спортиста, Кедвеш Шандор, о чијој смо трагичној смрти јавили. Била је целокупна управа на челу са г. д-р Вагнер Карољом, председником. На покојников одар положено је више венца. У име спортиста са покојником опростио се у дирљивом говору г. Молдовањи Иштван, наставник телесног васпитања, вођа боксерске секције УАК-а.

— Највећи збор округа код Сотера, Ујвидек, Албетмањ ул. 1. 1981

— Поштене престоничког грађанства. За девет прошлих месеци у престоници је изгубљено укупно 6076 предмета. Интересантно је да су поштени пештански грађани у полицији предали за то исто време 26.890 нађених предмета. Карактеристично је да је нађено више накита него што је пријављено да је изгубљено. Што се тиче изгубљеног готовог новца, ствар стоји сасвим другачије. У поменутом раздобљу на територији престонице изгубљено је у готовини 130.130 пенга. Од тога је полицији предато 18.176. У погледу несталих лица забележен је веома повољан резултат: од 3964 несталих пронађено је 2919.

— Не заборавите! Поуздана радња Човић Оптина-фото свему најбоље дружа. Ујвидек, Палата Раис. 2183

— За небринуту децу оболеле уд. Даринке Скенцић дао је свој прилог од 5.— пенга г. Ђорђе Ракић из Окера.

— У Сабадки је издато 556 нових обртница у времену од 15 марта до 1 децембра 1942 године. Обртна власт при Градском начелству примила је свега 3.332 списа од којих је решен 3.341 спис. Од 556 нових обртница за малотрговину издато је 317, за занатску радњу 208, за велетрговину 15, за индустрију 8. Осим тога издато је 700 дозвола за рад пољарима као и трговина, који раде само на сајмовима, проштењима итд. Обртна власт прегледала је сва индустријска предузећа у Сабадки. Све је најбоље у реду, тако да ни у једном случају није покренут извешни поступак. У току лета извршен је преглед обртница са гледишта јеврејског закона. Том приликом је констатовано да у Сабадки данас 2.796 власника обртница од којих је 2.421 дозволио своје хришћанско порекло, док је за 375 лица утврђено да су по закону из године 1939 Јевреји. Јеврејска трговца, занатлија и фабриканата, докле има 13.4%.

— У пажњу занатлијама. Занатско удружење за Ујвидек и околину упозорје све занатлије, који желе да понажу мајсторски занат, као и оне самосталне занатлије које желе да узму учешћа на зимском течајевима за усавршавање, да се с обзиром на кратко време, неодложно пријаве у просторијама Занатског удружења, Буза тер 13. — Превосејаштво.

— Завршена је статистика Градског матичарског звања. Ове године, као и ранијих година, Градско матичарско звање израдило је завршну статистику и збоје се види да се у 1942 години родило много више деце него у 1941 години, док је бракова много мање склоњено. У 1942 години рођено је 1984 деце, склоњено је 330 бракова, а било је 1119 смртних случајева. Док је у 1941 години било свега 998 рођених, склоњено је 449 бракова, а умрло 1054 лица.

— У пажњу малопродавцима петролеума. Градско апровизиционо звање у Ујвидеку извештава трговце петролеумом да на купон бр. 1 за петролеум могу издати две, а на купон бр. 2 једну литру петролеума.

— Погинуо враћајући се са дочека Нове године. На Силвестар Ференц Варга, дојач, стар 42 године, са стапом у Јиман улици 111, отишао је са својом породицом у Таздички круг на Дароњи телу да дочека Нову годину. Око једнаест и по часова Варга је пошао са породицом кући. Када је излазио из просторија у којима је дочекао Нову годину, несрећно се оклизнуо на степенцима, пао и разбио лобању. Смрт је наступила моментано. Судска комисија изишла је на лице места да утврди да ли има до кога кривице за овај несрећан случај. По извршеном увиђају утврђено је да за смрт Ференца Варге нико не своји одговорност.

— Печењарима није потребна обртница. Према наредби Министра трговине, рад печењара није везан за обртницу пошто они немају стални локал и не врше сталну пословну делатност. Према томе овај посао не може се сматрати као извор главне зараде. На тај начин печењарима није потребно да набављају обртнице.

— Издавање брашна у Сабадки вршиће се, по наређењу градског начелника г. д-р Јаноша Велђи, почевши од 1 јануара овако: на карту за хлеб издаваће се за свако лице по 80 дека хлебног и 80 дека финог брашна. Тесто ће се издавати, место брашна, 160 дека. Градски начелник је упозорио угоститеље да ће им се на карте издавати 60% хлебног брашна и 50% финог брашна.

— Буџет Независне Државе Хрватске састављен је и саопштен јавности. Министар финансија др Владимир Кошак изнео је у свом радијоповору све детаље овог буџета, који је зналао већи од буџета за 1942 годину. Буџет износи 16 милијарди 374.632.360 куна, већи је за 5 милијарди 488.429.360 куна од овогодишњег, тј. за 50.34%. Министар др Кошак највише је да ће се од 1 јануара изједначити плаће државних запослених грађанског и војног реда, јер држава не жели да има чиновнике двојно плаћене. Плаће грађанских запослених према томе повишиће се, нарочито код војних, са 50% досадашњих него припадљивости. Извршена је реформа пореског система и увођен је порез на ослобођење од војне дужности, те напредни порез на ратни добитак. Промотни порез повишен је од 3 на 4 одсто, а уткановљени су и додаци порези за земљарину и течећину те кућарину. Од неповерљивих пореза предвиђа се приход у износу од 6.200 милиона куна, од посредних пореза 4.726 милиона куна, од државних монопола 4.360 милиона, од државних установа и завода 400 милиона, а од државних предузећа 406 милиона куна, док ратни приходи износе 211 милиона куна. У финансијском закону предвиђа се овлашћење да влада може примити за напредне издатке напредан кредит од 4 милијарде 750 милиона куна. Од тог износа употребиће се 3 милијарде за војску, а 1.600.000.000 за помагање избеглица из угрођених крајева и за породице ових, који се налазе у војсци.

— Ново одликовање у Хрватској. Нови орден се зове Ред за заслуге. Постоји велерод и три степена. Доје се за заслуге стечене за хрватски народ и за Независну државу Хрватску не само држављанима, већ и странцима.

До 31 јануара имају се пријавити намештеници интелектуалци

Удружење тргована у Ујвидеку, упозорје трговце-послодавце да у јануару месецу, најкасније до 31. јануара да се поднесу пријаве о променама које су настале у минулом полугодјашу у погледу уписовања интелектуалних намештеника.

Пријаве морају поднети и они код којих није било никакве промене.

За пријаву има да се употреби званични формулар бр. V тзв. Основни исказ (аланкемуташи), а осим тога за сваког новог намештеника има да се испуни лични лист (формулар бр. VI) који послатим има да садржи ради есенцијалне контроле. Формулари се могу набавити у Градској кући, а пријаве имају да се пошаљу на следећу адресу:

Ertelemiségi Munkanélküliség Körmánybiztosa, Budapest, Klotild-utca 10/c.

Уколико је проценат уписаних Јевреја у поједином предузећу приликом прошле јулске пријаве био већи од дозвољеног, има се број јеврејских намештеника сразмерно снискати као што је то плаћано поверљиво одредило да се има узимати до 31 децембра 1942, на време томе у овој години Јевреји се смеју уписивати и плаћати строго у оквиру IV зак. чл. из 1939.

Ради обавештења есенцијално да у случају да се ради само о једном намештенику, овај може бити само Хришћанин.

Код четири намештеника може бити један намештеник Јеврејан, четрнаест намештеника највише два, а њихова плаћа мора бити у сразмери са бројем запослених.

У трговачкој струци подразумева се да врши интелектуални посао поштом, подизач, магационер, благајник и разноврсне канцелариски чиновник.

Ракије, ликера, вина

као и најприкладније Божићне дарове најповољније добићете

код **Санто Јована**

И. Ракош Ференц ул 2

Тел. 40-68 33

— Тек што је изашо из затвора — извршио нову превару. Док је Милош Нешки одржавао своју казну у затвору одашњег Окружног суда, ушасио се тако са затвораником Јованом Бобићем. Чим је изашо из затвора Нешки је отишао код Бобићеве жене, јер је из разговора са Бобићем сазнао неке појединости из његовог фамилијарног живота, те је рекао Бобићеве жени да га је овај послао и молио да му пошаље већи пакет са једном Бобићевом женом ништа мислила, спремила је пакет и предала га Нешки, али он овај пакет никад није уручио. Када је Бобићка сазнала да је преварена пријавила је случај полицији, која је одмах ухапсила Нешкиа и предала га Државном тужништву.

— Фабрична радница покрала послугу у Болници. Полиција је ухапсила Ирину Нађ, фабричку радницу, која отидаје у Варошки улици 13, за то што је покрала беланорне које слуге у одашњој Државној болници. Из њихове собе Нађова је однела разог одела и рубља. Она је признала дело и биће предана Државном тужништву.

Градско звање сл. кр. града Ујвједена
Бр. 5261/1942.

Предмет: Исправно вођење књиге
свидјенције станара од
стране кућевласника и
ли њихових опуномоћеника.

ОБЈАВА

Уповоружем све кућевласнике, као
и лица која су од њихове стране
опуномоћена да воде књигу свиде-
нције станара, да исту најтајније
воде.

У ову књигу могу се уносити по-
дали само на основу потврђених ку-
пова полицијске пријавице и одјав-
нице Нс. Има се најтајније увести
кне и презиме сваког сталног или
привременог станара куће. Ако се
деси да било ко приликом уселјава-
ња не прикаже потврду полицијске
пријаве, било да се ради о привре-
меном или сталном станару, руково-
дац ове књиге дужан је да то одмах
пријави усмено у пријавном звању
Полиција. Уколико ово пропусти, спо-
сиће последње најстрожијег поступ-
ка.

Надаље уповоружем све кућевла-
снике, као и лица која су од њихове
стране опуномоћена да воде књигу,
да су уручителима власти дужни
да даду најпотпунија обавештења и
у случају потребе да им ставе ову
књигу на расположење, под прет-
њом законских последица. Уколико
се деси да против кога због овога
буде поднесена жалба, он ће бити
кажњен у смислу §. 26. III. одлука
министарске наредбе бр. 380.000/1941
Б. М. Сваки кућевласник или његов
опуномоћеник законски је одговоран
да сва лица која било стално, било
привремено станују у кући, буду
заведена у ову књигу.

Ујвједен, 30 децембра 1942.

Д-р витез Хорџт Назмер, с. р.
зам. градоначелника

Пореско звање сл. кр. града Ујвједена
ОБЈАВА ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пореско звање сл. кр. града Ујв-
једена на основу т. 6. § 69 К. К. X. B.
објављује да ће се у званичном ма-
гацину Свет Иштван ул. 20 на дан
4, 5 и 7 јануара пре подне у 9 часова
продавати разни предмети, закључи-
ци на име дужног пореза: намештај,
рубље, посуђе итд.

Ујвједен, 2 јануара 1943.

ГРАДСКО ПОРЕСКО ЗВАЊЕ

— Пијани срески начелник в-
спално пет метака кроз прозор
таксија. У једној улици у престо-
ници десио се несвакидањи скан-
дал. Један срески начелник, који
се забављао у једном кабару,
пошао је са једном играчицом
таксијем. Кад је такси наишао на
угао једне улице, срески начел-
ник је наредно шоферу да се
врати у кабар. Кад су се кола
вратила пред зграду кабару,
срески начелник је, у веома пија-
ном стању, кроз прозор таксија
вспално пет револверских мета-
ка, који на срећу никоме нису
нанели никакве штете. Разумна
путник таксија предведен је у
полицију.

**Најлепше
Божвиће поклоне**

добићете код

**Парфимерије
КОС ЈОВАН**

II Ракоци Ференц 23

— За време маневрисања воз
отсекао обе ноге железничком
раднику. Како се из Петереве
јавља, у среду по подне, за
време маневрисања теретног во-
за, 19-годишњи железнички рад-
ник Загор Ференц оклизнуо је
са шина и пао под точкове ло-
комотиве. Точкови локомотиве
су му отсекали обе ноге.

— У Италији заведена нова
саобраћајна ограничења. Итали-
јански листови објављују нову
наредбу владе по којој се стро-
го ограничује употреба трамва-
ја и аутобуса ван града. Почев
од 16 јануара 1943. трамвајом
или аутобусом ван града моћи
ће путовати само она лица која
располажу посебним уверењем
од власти.

— Уз учествовање осам држа-
ва отворена је у Загребу међу-
народна изложба фотографија
или — како се новим хрватским
језиком каже — изложба слико-
писа. Изложбу је отворио у за-
ступству министра просвете глав-
ни равнатељ за опште народно
просвећивање г. д-р Михајло Катанец.

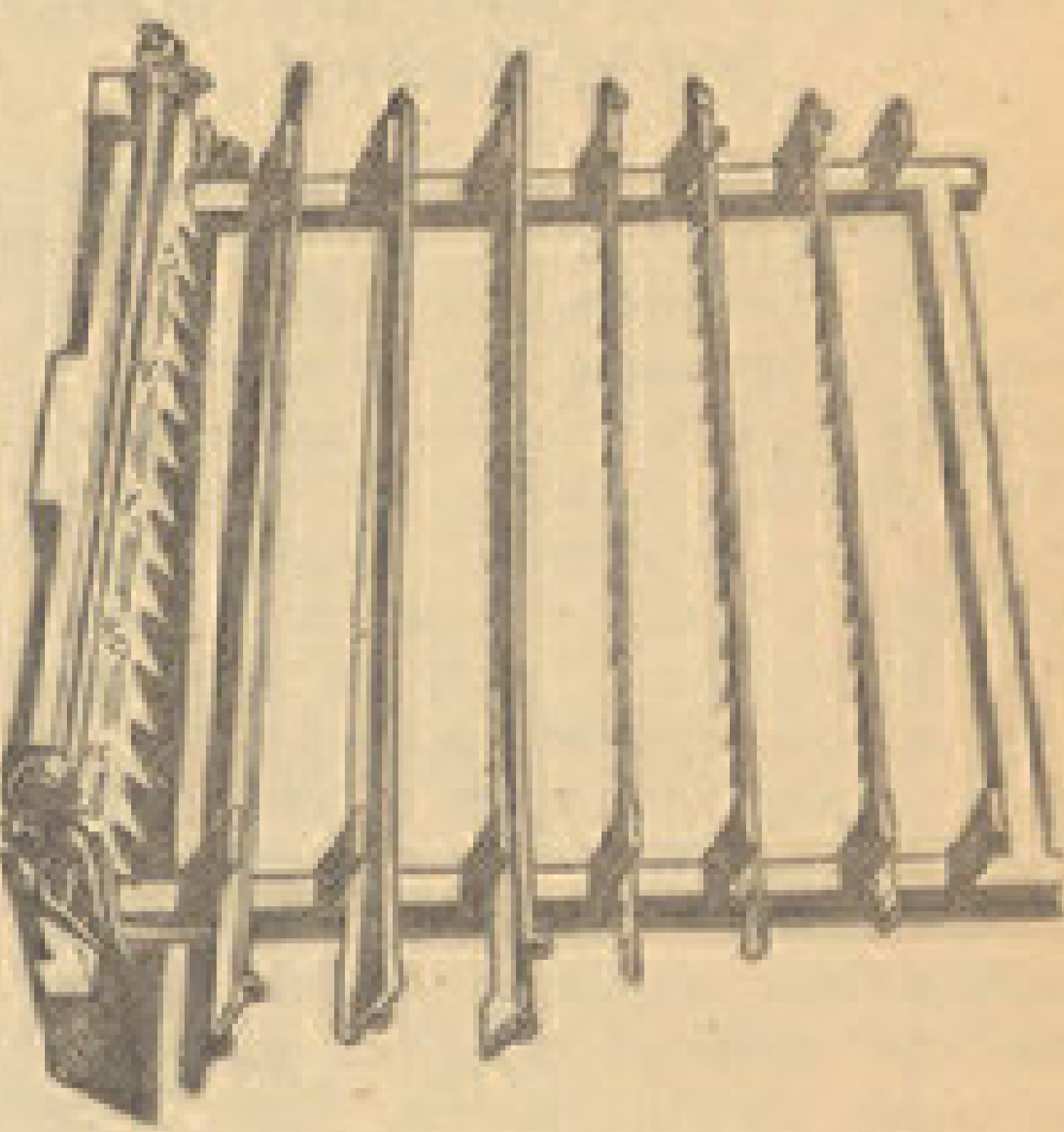
— Ораси и суве шљиве на
књигу у Хрватској. Тако су пред
Нову годину дали на једну па-
зарну књигу по 1 кгр. ораха за
70 куна, а самци су добили по 2
киле сувих шљива, ожењени пак,
по 3 киле сувих шљива по цени
од 70 куна за килограм.

— Какве ће установе добити Са-
бадња у току 1943 године? Градски
начелник г. д-р Јакош Велђи, као
што је «Нова пошта» јавила, отпочео
је преговоре са Министарством пољо-
привреде у циљу оснивања Пољоприв-
редне академије. Ови су преговори
још увек у току — пише градски на-
челник у свом извештају и постоји
нада да ће се то питање повољно ре-
шити. То у првом реду зависи од то-
га хоће ли Сабадња изградити потре-
бне зграде и ставити на расположе-
ње потребно земљиште. У току 1943
године изградити се Завод за иско-
павање воћа. Ова установа је врло важ-
на, јер ће тиме Сабадња постати екс-
портни центар за воће. Воде се про-
говори да се у Сабадњи изградити
хладњача за воће. У току 1943 год-
ине основаће се у Сабадњи Млекарска
пентерална. Уредба о унапређењу сто-
чарства у Сабадњи одобрена је од
стране владе и по којој се већ ради.
Сабадња је купила из зајма подсти-
тог из Градске штедионице у износу
од 30.000 пенига 26 комада нераста
и 113 комада бикови најбоље расе. На
крају је градски начелник изјавио да
је уу градским шумама посађено пола
милиона бегремових младина.

— Бањона сезона Полика била је
у току 1942 године врло добра. Бања
је отворена због дотер времена са
закључањем. Ма да је предрачуни
прихода износио само 86.000 пенига,
приход је био далеко већи: 95.057 пен-
га. Бања је била врло добро посеће-
на како из места, тако и са стране.
Свака соба била је заузета у град-
ским хотелима. У току 1943 године
прошариће се женско купатило као и
редноиница мотора.

**Практична полица
за ножеве косачица**

У већим селачким газдинствима,
која имају више врста косачица (за
траву, за житарите), па можда и
самовезачицу, дакле онде где ради
више косачица, догађа се често да
се ножеви брзо троше. Понајвише се за-
буна приметити тек кад на њиви тре-
ба да се стави нож — сезиво — у
строј. Док се не донесе исправни
нож, прође драгоцено време, или се
мора даље радити са старим, тупим
ножем све до идуће радне починке,
па се тиме и тежећа отока валала
измучи.

Дакле: ножеви треба да су сређе-
ни. Добро је ако сва та сечива, го-
ре, обележимо бројевима и словима.
По најбоље је ако селак сада, у до-
колници, сам соби начини подесну по-
лицу како то показује наша право-
жна слика.

Два исправна, главна ступца дуга
су 1,30 метра а дебљина им износи
6x10 у размацима од око 20 цм.
нативним у ступцима, узосо, засека,
у које ударимо 15 цм. дуге, 10 цм.
широке и 2 цм. дебљине. Под-
ножје полице треба да је широко 4
доста тешко — као што показује на-
ша слика. Одељена се обележе иле-
ном дотичног строја коме припада у
њога стално сезиво. На подножје
можемо поставити, уколико има ме-
ста, и друге делове косачица. Такав
уређај стаје једино, али с њиме ће-
мо онде начинити реза, а ред знаци
штедњу! Ш.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

— Дозволе за отпремање у про-
визици званичних сванца у Будапешту.
Према министарској наредби бр.
8740/1941, сванца, селачку мост и
олавицу, без обзира на количину, до-
пуштено је отпремати само са по-
себном дозволом за то, коју излазе
надлежно општинско поглаварство.
За отпрему у Будапешту издана је то
заведба дописна одредба по којој
при отпремању ове робе у Будапешту,
одново у градове и општине
укупне вредности од 100.000 куна са мост
треба осим означене дозволе са ме-
ста отпремања, још и затражити до-
зволу места којем је роба намењена.
У Будапешту се те дозволе издају
у Харинг-везу бр. 5 а у околини до-
лична административна надлежност.

— Промет банкота порастао. Про-
мет банкота у Мађарској је, према
изјави од 28 децембра у односу на
исказ од 15 децембра порастао од
43,2 милиона пенига, и износи укуп-
но 2788,5 милиона пенига. Платежни
промет са иностранством порастао је
за исто време са 12,2 милиона пенига
и износио 483,2 милиона.

— Бугарски црњос ироминира. Ово
годишњи род кромпире у Бугарској
цени се на 500.000 тона, према свега
270.000 тона у минулој години.

Сензација мађарске филмске продукције
у НЕМЗЕТИ биоскопу
САМРТНИ ПОЉУБАЦ
Каради К., Нађ И., Рајнак Г.,
Шомлаи А., Нетеш Ф., Грогуш З.,
Переш Л., Патаки Ј.
Наш сведели филм, француска премијера
ЖИВОТ И НОВО БУЈА
Габриел Габриел, Оран Демасик и ФЕРНАНДЕЈ

— Док је куповао робу уирао више
кошуља. Пре неколико дана у трго-
вању помоћне робе Ференца Пашка,
у Хуњадијевој улици број 48, дошло
је један младић да купи кошуљу «
рубља. Трговац му је показао више
разноврсних кошуља, али се оне ни-
су свиделе купцу. Кад је воћ хтео
да изађе за радње и пошве према
вратицама, једна друга муштерија
која је била у радњи рекла је трговцу
да је овај кунац искористио прилику
док му је он био леђима окренут и
да је више кошуља стисао под ка-
пут. Трговац је прискочио нежеље-
ном купцу, раскопчао му капут и на-
шао кошуље. Пашко је одмах при-
јавио случај полицији, која је одмах
саслушала жупана и установила да
је то Марко Дулаћ, који је ваћ ре-
те пута одговарао за крађе. Поли-
ција га је предала Државном ту-
жештву.

— Позориште у Сабадњи по-
чиће рад у току идуће недеље.
Градско позориште Сабадње под
управом г. Гезе Кесеги које је
досада гостовало у Зенти, Ујв-
једу и Зомбору, почеће рад у
Сабадњи у току идуће недеље.
Чланови позоришта стижу у по-
недељак у Сабадњу. Као прва
претстава приказаће се „Банк
Бан“. Позориште ће гостовати у
згради позоришта, а Градски
биоскоп се премешта у Левенте
дом, чија је велика сала оспо-
собљена за биоскопске сврхе.

— Три трговца у Софији осу-
ђена на смрт због повисиња це-
на. ДНБ. јавља из Софије: Суд
у Софији, на основу новог зако-
на против спекулације, први пут
је изрекао смртну пресуду про-
тив тројице оптужених. Оптуже-
ни су били два фабриканта и је-
дан њихов саучесник, који су тр-
говањем на првој берзи за крат-
ко време зарадили 800.000 лева.

— Појачана смртност деце у
Француској. Према најновијим
званичним француским стати-
стичким подацима, смртност де-
це у Француској је веома пове-
ћана. Из те статистике произла-
зи да у Француској годишње
умире 40.000 деце, док је број
мртворођених 25.000. У вези с
тим надлежни кругови предузеће
ускоро акцију у циљу којачане
запштате матера и деце.

— У Словачкој ограничен број
страна листова. Најновијом на-
редбом у Словачкој је ограни-
чен број страна новина и часо-
писа. Недељни листови могу из-
лазити на свега 12 страна. За два
главна листа Словачке „Словак“
и „Гренцботе“ одређен је макси-
мални број страна за радне дане
са 8, а недељом са 16 страна. Сви
остали листови могу излазити на
4 до 6 страна.

НАШТА ТРЕБА ОБРАТИТИ ПАНЈУ ПРИ МУТИРАЊУ

Бетси лекар др Петерс препоручује родитељима да код своје дете у доба пубертета, кад код њих настане мена гласа, тј. мутирање, нарочито обратe панју на следеће: Кад почиње зрање у сексуалном погледу код оба пола, почиње да се развија и мења и сам глас, настаје глас мутирање. У грлу се за то време обила промена, развијају се, јачају жиче гласнице и сви околни органи. Мишићи у грлу постичу свој функционални врхунац. Тада дете добија глас одраслог човека. За време ове промене дете не располаже потпуно својим гласом, глас често попушта, често и најбољи певач не може да пусти ни један мелодичан глас из свога грла. Често дете има осећање као да је промукао. Глас одиога има у многим случајевима промукао тон.

Нарочите опасности за здравље не постоје приликом мутирања, али ипак треба бити обазрив са делом која мутирају, јер непажњом, алкахолизмом и запомаривањем извесних обзира дете може да изгуби свој глас за цео живот. Сва деца имају сопран или алт. Код мушкараца се ти гласови претварају у тенор, баритон или бас, а код девојчица остаје дискантни глас, оне не губе свој сопран или алт, али тај њихов сопран и алт после мутирања добија тамнију боју. За време мутирања деца треба да се чувају претераног певања и обољења грла и жила гласница. Најбоље је ако деца за време мутирања сасвим неоставе певања, јер тада им се не може десити да свој леп и пријатан глас заувек изгубе.

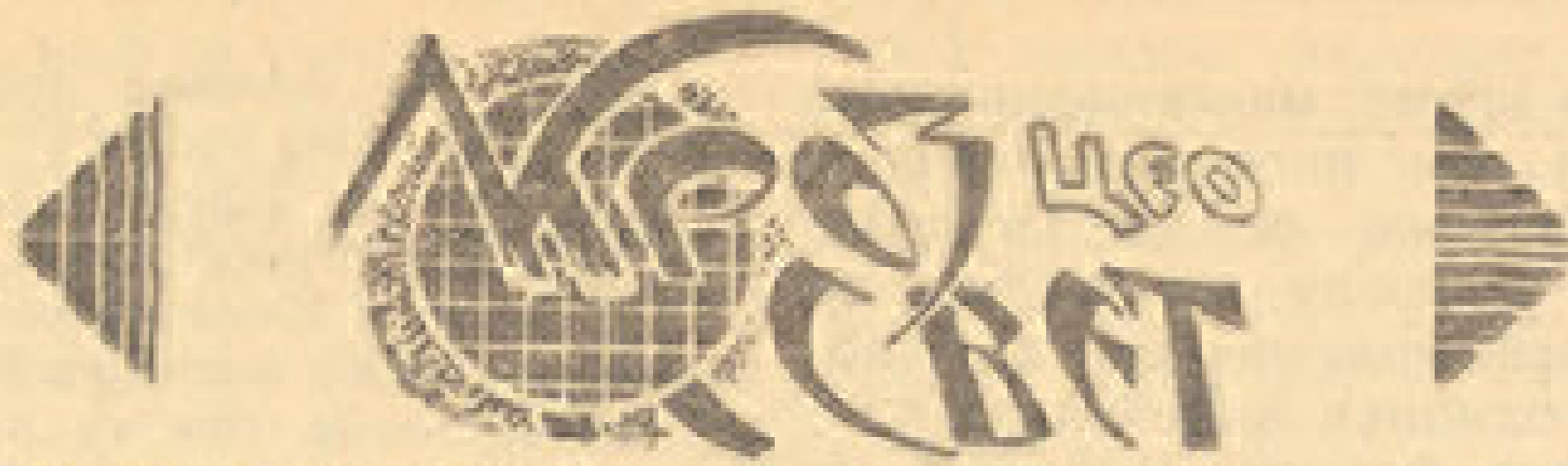
ПРИЈАТНИ МИРСИ ПОЈАЧАВАЈУ СПОСОБНОСТ ЗА РАД

Немачки научник и познати токсичар др Хениг написао је недавно читаву књигу о чулу мириса код човека и животиња. Он тврди да је чуло мириса наше најразвијеније чуло. Има, на пример, мириса, као што је мочус, који осећамо већ у тропичном лету грама. Апсолутно пријатни и непријатни мириси не постоје. За неке је неки мирис велики пријатан, за другог је сардел. То зависи од наших органа за осећање. Велика деца боље осећа мириса кроз леву ноздрву. Мириси су такви, да се човек брао брао напикао на њих, а то ното важи и за најтеже запахе, и тада ништа не осећа. Утврђено је да пријатни мириси појачавају нашу способност за рад. Код нервозних људи је способност улога мања него код нормалних људи. Али ако се нервозним људима да да мирисну пријатне мирисе, њиховар адна способност може чиме да се поврси до нормалне.

ДЕЦА И ВАСПИТАЊЕ

Деца која не би добила потребно васпитање у младости не би могла доцније у животу да надокнаде тај недостатак. Амерички психолог Келог вршио је занимљиве опите у вези с тим, и притом дошао до скоро фантастичних открића. По његовом тврђењу, извесне врсте мајмуна могле би се васпитати исто тако као и људи, па ако се тако васпитају, они не по чему не изостају за децом која нису добила потребно васпитање.

Богати власник дијамантских рудника у Јужној Африци оженио се на цигански начин лепом 15-огодишњом девојком

Једна романтична епизода из француске Северне Африке

Историја брака најлепше Циганке и богатог алжирског рудника дијаманта почела је у последње време да пада у заборав. А та епизода, која се десила у француској Северној Африци измота је занимљива и вредна да се освеже поједности о њој сада када је та француска колонија постала актуелна.

Док Смет, власник богатих дијамантских рудника на Келтауну, дошао је нарочито у Фез (Француска Мароко) да би се оженио лепом 15-огодишњом Циганком Валентином Родригез Франческо, која је недалеко од Феза живела у циганском логору.

Пошто су свадбена свечаности, које су трајале неколико дана, завршене млади брачни пар је решио да пође на свадбено путовање. Велика циганска породица е узбуђеном је испратила младожењу и лепу Валентину. И ту се могла ова романтична епизода завршити, да није изненадно искрела тешка компликација. Отец Дина Смета решио је недовољно да свога сина и његову жену Циганку врати у Келтаун, где је он био неопходно потребан због послова. Међутим, мајка лепе Валентине била је супротниг мишљења:

— Ја сам пристала на овај брак само под условом да моја ћерка не напусти француску територију.

Из ове две подјелјиве енергичне одлуке искреле су снаге, туче, сузе младе Циганке, али је цео проблем остао на истом месту. После једне несташке свађе између богатог зета и Циганке-пулице, пуница се обра-

вила полицији, која је морала да посредује.

И тада су искрели нови заплети. Француски закон не признаје брак који је склопљен по комадским, циганским законима, без икаквих докумената и без законских формалности. Поред тога, млада Циганка била је малолетна, тако да је богати муж од француских колонијалних власти био оптужен за отмицу девојке. Да би ало било још веће, мајка лепе Валентине тужила је Смета суду да јој врати њену ћерку, али да остане у Фезу.

Сам овај брак био је склопљен на цигански начин. Смет је био пореклом такође Циганин, и тек се касније обогатио. У тренутку кад је склопљен брак муж је младеним родитељима предао суму од 150 франака, и многобројне необично скупе поклоне, међу којима се налазила једна веома скупа огрлица. За свадбене свечаности утрошено је 120.000 франака. Три дана и три ноћи чуле се песма у циганском логору. Али већ треће ноћи украдени су многи свадбени поклони, међу њима и скуповена огрлица. Цигани су а овом приликом остали доследни свом менталитету.

Сада се у Фезу са највећим интересовањем очекује процес који се води, а млада Валентина се стрепљивом посматра строгог француских закона, који не је једног дана, можда, одвојити од њеног богатог мужа. Она тврди да га је волела, и тада док је и он сам био сиромашан Циганин-луталица.

Тринаест као срећан број

Код нас се обично сматра да је број 13 несрећан. Има људи који тринаестог у месецу неће почети никакв посао, неће поћи на пут, неће купити чех ни коју безначајну ствар. Међутим, код другог народа број 13 се сматра као један од најсрећнијих бројева. Такав је случај, на пример, код Француза. Отуда се често може видети број куће: 13, па 13а, 13б, 13в итд., јер нико не жели да пропусти срећни број. Код нас је пак обрнуто: има кућа број 12, па 12а, 12б, 12в, јер нико нема смелости да ступи на свој дом базирани број 13!

Да број 13 може бити, врло срећан, потврђује и овај случај: У своје време у Марсеју је постојало пријатељско друштво, које се звало «Клуб тринаесторице». То друштво је чимало свега тринаест чланова, а сви су оци рођени 13 у месецу. Чланови овога клуба састајали су се сваког 13 у месецу и преређивали заједничку вечеру. За столом седе њих 13, не сме да буде ни више ни мање. На једној седници решило су да окушају своју срећу са бројем 13. Тачно њих 13 кренули су на Марсеја на аутомобилима, који су носили број 13. Стигли су у Монте Карло око подне, а истога дана у 12 сати и 13 мину-та ушли су у казино, где је требало да на рулету окушају срећу.

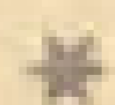
Тринаест пријатеља «грало» је одједном, улажући суму од 1300 франака на број 13. И сада долази оно што је у овом случају најзанимљивије:

Број 13 је убрзо добио велику своту и сваки од играча имао је да прими по 48.000 франака, што је за цео клуб износило 608.400 франака. Оваква срећа са једним бројем, а нарочито са бројем 13, занета је велике реткост.

ДРАМА ПИСАНА У ЛУДНИЦИ

Недавно је на душевно болнице у Брислу отпуштен као потпуно «залећен» белгиски књижевник Марсел Тиро, који је у том заводу провео неколико година као тежак болесник. За време свог боравка у лудници, Тиро је марширо писао своја књижевна дела, много читао и учио страво језике. У лудници је написао и велику драму «Песма живота», која ће се ускоро приказивати у бриселском позоришту. Сем тога, Тиро ће штампати и једну књигу својих марских песама.

СТАТИСТИКА НЕСРЕЋА ПРИ УСКНАЊУ У ВОЗОВЕ У САД

300 лица погине сваког месеца у Сједињеним Америчким Државама при усканању у возове и приликом свакакога извоза који се налазе у покрету. То је утврдила најновија статистика о несрећним случајевима у Сједињеним Америчким Државама.

Пуштен је у продају

НАШ СЕЉАК У ПРИЧАМА

Курталисао се свечара

Комшије Нића и Мартин су лепо живели. Не би Нића алао, а да на априкаш не зове Мартина. Не би Нића славио, а да не позове Мартина. О Божићу, У крсну, о већим свечима Мартин је морао бити гост код Ниће. Доноси се Мартину обичаји код комшије. Нарочито слава.

— Лепо је то код тебе, комшије Нићо, на твојим свечарама. Свега и свачега, а највише гостију. И ја бих да славам.

— Па ето, комшије Мартине, узми и ти свеца! Узми светог Јована па га слави! Ево, први свети Јован ће бити кроз који дан.

Прихвати Мартин предлог родило. Дође са Јован, а Мартинова домаћинца спремила свега и свачега. Ту је шунка, салама, риба, ринглице, печено прасе, ћурак, разна теста и ђаконије, Мартин спремио ниће. Ту је бермет, старо вино, пиво, ракија. Ужива Мартин како се народ олазио његовом позиву, па дошао на честогоља.

Прође и тај дан. После неколико недеља рећи ће комшија Нића:

— Пада Мартине, прекоутра ти је свети Јован.

Мартин разоречево оти:

— Па зар није био свети Јован? Да шта сам ја славио?

— Јесте, али ово је био Златоуст, а сад је свети Јован Крститељ.

Опет Лизина спрема, опет Мартин зове на свечаре. Прође и тај дан. После неког времена пријатељ Нића опет вели комшије:

— Мартине, пријатељу! Долази свети Јован, спреми свечарство!

— Какав свети Јован?

— Па, твој свецар. То је дан кад се твој свецар родио.

Опет славио. Опет позва на свечаре, чапћења и трошкове. Врти главом пријатељ Мартин, али — слава!

После неког времена, иде Мартин на крчму и шаће се са комшијом Нићом.

— Добро кад сам те видео, комшија Мартине. Треба да ти кажем да је у суботу свети Јован, твоја крсна слава.

Забезеклу се Мартин:

— Ама, по Богу брата, какав је опет то свети Јован?

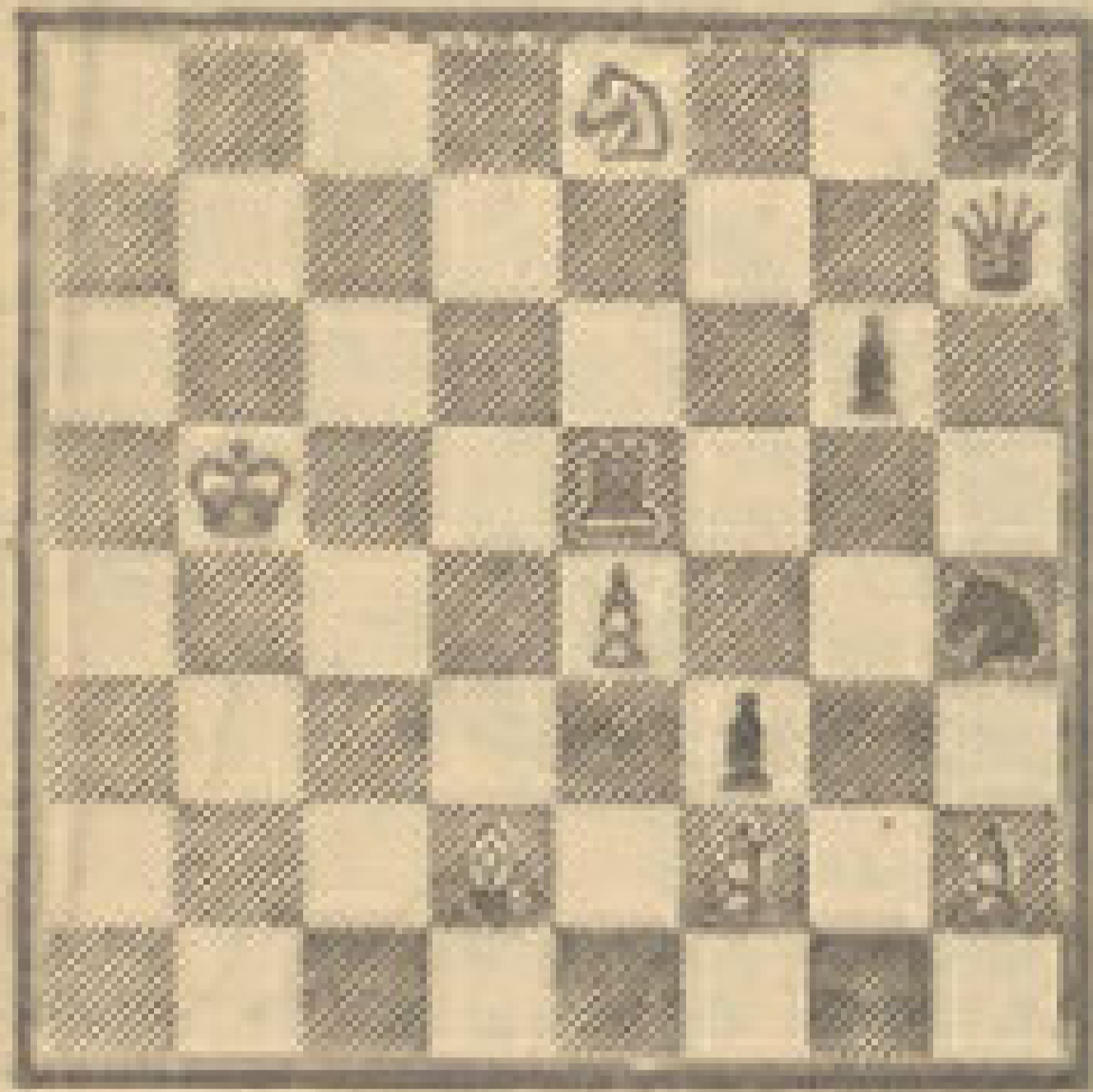
— Отсекли му главу. То је тај дан, — усековање.

— О, хвала нека је милостивом Богу и добрим људима што му отсекоше главу, — одахну Мартин. Сад су се бар курталисао тих сваних светих Јована.

И оде кући да пореди Лизина да још једном, али сад последњи пут, спреми свечаре.

КОНА НИЦА БР. 23
— Од А. Троицког —

Бели: Кb5; Те5; Лd2; Се8; Пе4, f2, h2.
Црни: Кh8; Dh7; Sh4; Pg6.

Бели вуче и добива.

Решња проблема бр. 15:

1. Lc1-b2, Kh6-g6; 2. Lb2-g7, Kg5-h4;
3. Lg7-f6 mat.

СА БУДАПЕШТАНСКОГ ТРЕНИНГ-ТУРНИРА

Следећа занимљива шаховска партија одиграна је 1942. на тренингу у Будапешти, између шаховских вештака Г. Барца и Ф. Масела, у којој је мајстор Барца извојевао лепу победу.

Бели: Масел Црни: Барца
1. e2-e4, e7-e6; 2. Sg1-f3, Sb8-c6;
3. Lf1-b5, a7-a6; 4. Lb5-e4, Sg8-f6;
5. 0-0, Lf8-e7; 6. Sb1-c3, b7-b5;
7. Lc4-b3, d7-d8; 8. h2-h3, 0-0;
9. a2-a4, b5-b4; 10. Sc3-e2, Sc6-a5;
11. Lb3-a2, Sf6-e4; 12. d2-d4, Le7-f6;
13. Lc2-d1, Lc6-b7; 14. Ld6-b7, Sa5-h7;
15. Dd1-d3, d6-d5; 16. d4:e6, Lf6-e7;
17. e2-e4, b4-c3; 18. Sd2:c3, Sb7-c5;
19. Df3-c2, c7-c6; 20. Sf3-d4, Ta8-c8;
21. Lc1-e3, Se4-c3; 22. Dc2:c3, Sc5-e6;
23. Sd4:c5, Dd8-d7;
24. Sc6:e7, Dd7:e7; 25. Dc3-a5, d6-d4;
26. Lc3-d2, Dd7-b7; 27. b3-b4, Tf3-d3;
28. Tf1-d1, Td8-d5; 29. b4-b5, a6-b5;
30. f2-f4 (otudne greška), Se6:f4;
31. Da5-b4 (da je beli uzeo kocka, dolazi b5-b4, na gubitkom kraljice), Td5:e5! Beli progada.

ПРВИ ШАХОВСКИ ТУРНИРИ

Први међународни шаховски турнир вештака одржао се 1575. у Мадриду, на двору Филипа II. Међу учесницима били су — по једно, стари шаховски хроничар — Ри Лопез (по чијем је имену названо теоретско отварање »шпанска партија«), Алфонсо Церон, Воканг Леонардо и Паоло Воја. Прва двојица претстављала су Шпанију, док су друга два вештака били Италијани. На турниру је победио Леонардо, из Калабрије.

Први интернационални турнир вишег доба био је у Лондону 1861. године, на којем је победио гласовити немачки мајстор Алоф Адлерсен, професор из Бреславе.

Прва шаховска рубрика појавила се 9. јула 1818. у енглеском часопису »Ливерпул Меркур«.

НАЈСКУПОЦЕНИЈИ ШАХ НА СВЕТУ

Најдрагоценији шах на свету налази се у поседу једне мултимилонерке у Њујорку. Беле фигуре су од масовног сребра, а црне од злата. Иста је таква и шаховска плоча — са сребрним и златним пољима. Краљ је висок 10 цм, а томак скоро један килограм. Очи у сва четири коња су од рубина, а главе ловаца од смарагда. — Дабогме да је са таквим шахом лако играти партије и правити благодотворне комисије.

Кап Фера у рату

На „милионском полуострву“ Ривијере, раскошне палате, једна по једна, мењају газду...

На једном од најотменијих опрашних Француске Ривијере, маломе полуострву Кап Фера, последњих година је оживело. По шарковима насељених двораца и вила респектасте калдре су се отвориле, и до све доскора празним дворанама размислили се гости. Но то нису велеле и безбрижни посетиоци из мирних времена, него агенти за продају некретности, који разгледају и бирају међу прекрасним палатама најповољнија, да посредују при купопродаји...

У Кап Фера-у, наиме, на продају су многобројне виле и дворци, јер њихови власници не могу да причекају крај рата, или не желе више да се врате у место свога некад тако удобног летовања.

Та вест није само отаран Ривијере, него је од интереса за јавност целе Европе, која се још сећа на ексцелзивно рајски живот овога малог полуострва. Кап Фера био је пре рата изванредно милионерица, на који су везане и многе историјске гласовите личности. Било је то стедљиве најотменијег света, — телефонска кћи Кап Фера-а садржавала је имена владалаца, војвода, високих аристократа и милионера, казива се ни једно друго летовалиште на свету није могло похвалити.

СВОЈЕ ЛЕТЊИКОВЦЕ ИМАЛИ СУ ОВДЕ ВЛАДАРИ, ВОЈВОДЕ, МУЛТИМИЛИОНАРИ...

Кап Фера било је омањено летовалиште краљиче Јелисавете, која је у своме дворцу чинила стихове Петрарке, Мисоа и Хајнеа, и чинила своје дуге шетње по мирној околини полуострва.

Овде је имала своју прекрасну вилу Пела Негра, а и гласовити енглески песник Сомерсет Маом често је био гост овога краја, где је кућно и летњикован Поред многобројних кнежева на целе Европе, и других велкаша, који су редовно посећивали Кап Фера, били су његови гости и француски и енглески државници и имерички доларови милионери.

Ривијеранске власти трудиле су се да одржавају заговорни карактер Полуострва: на пр. поглаварство општине — која броји свега неколико стотина дуња — није дозвољавало да се по околини отварају мивнице, кафане, барови и трговине уопште. Кап Фера је могла једина општина на свету где нема чак ни продавница животних намирница. Становници општине се, међутим, не туже због наваљачких тежкоћа, јер им лепо приходи које имају од кулалитића обилно надокнађују ове невоље. Отмени власници виле држали су многобројну послугу, од које је велик део отацвао у селу. Општина је тако у кулалитићој сезони примала на отацвање више хиљада особа, те тако долазила до лепог прихода.

ЗА ТРГОВЦЕ БИЛО ЈЕ ТУ »ЗЛАТНО ДОБА«...

Трговци околних општина — Ст. Кап, Вилфранц, Волије — тежили...

Добру мануфактурну робу можете набавити код фирме
Текстил
Увидек, П. Раковић Ф. ул. бр. 38

ли с су се да буду добављачи господствени у Кап Фера-у, која је, дабогме, и нештедице плаћала све што би они за своје набавке захтевали. У богатштаним вилма се гдекоје зимске сезоне пошло више шампањаца, и колојело више кавијара и другог финог јестива но што се потрошило у подлекојем велетраду.

Отпакко је избио нови рат, становништво Кап Фера-а веома се разредило. Отмени власници двораца и вилла, који услед ратних прилика не могу да посете Ривијеру, стално су у претисци са старатељима и надзорницима својих вилла, но многи од њих не могу да очекају крај рата, да преко посредника продају своје прекрасне летњиковце, свакако испод цене куповине...

КОЗЕРИЈА

НЕОБИЧАН ИНТЕРВЈУ

Не по позиварској дужности, не и по урођеној радозналости, већ — да будем, као и обично, искрен — по личној финансијској потреби, имао сам част, да своједобно посетим и интервјуишем, сада већ блаженопожившег славног доктора Воронова, који се прославио на пољу подмлађивања људи са мајмуњским жлездама.

Истина, колико се зна, Вороновљева метода подмлађивања донела је новчанству мињах у мајмуњском роду, а мињак у гробљу човечјанског рода.

Пре него што пређем на сам ток историју, сматрам за своју свету дужност, ради оправдања учињене посете доктору Воронову, да кажем: та је посета била у време када сам не само разменуо, већ докрајчио шесту банку живота.

Разно три дана сам облетао око палате у којој је била надалеко чувена ординација и санаторијум доктора Воронова. Никад на ред да дођем. Пуно дворнице, пуно ходница, а већ о претсобљу ординације доктора Воронова и да не говорим. Све сам шестобанкаши, а било их је која су и седму банку живота већ давно прогутали.

Што се мене тиче, ја им не замерам. Имају људи право не само на живот, већ и на, рецимо, све удобности које им живот пружа.

Некако трећег дана, захваљујући мојим тврдим лактовима, прогутао се до доктора Воронова. Морам признати, на првом сусрету доктор Воронов је у мојим очима добио лик светитеља и спаситеља, а нарочито када ме је са благим осмехом ослободио:

— Но, хаспаћин, он так же пражихали код мене?...

Ја: — Опростите, г. докторе, ја сам још пре три дана допутовао бравом возом. Знате, ја се уопште не бавим јалачком опортном.

Воронов: — А так, так... хараше...

Ја: — Знате, г. докторе, ја сам позивар. Циљ моје посете у првом реду је: да ми објасните зашто сте набавили мајмуњске жлезде као најповољније за подмлађивање људи?

После овога питања, Воронов разарао ми очима:

Гродноначелни оп. кр. града Ујвидека Бр. 59003/1942.

Предмет: Пријава Јевреја обавезаних за руковођење код Земља за сенденцију за кретање народа.

ОБЈАВА

Извештеван Јевреје рођене годинама 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 и 1918 који имају, на основу објаве о пријави и наруковању Господина и кр. Министра ховведа, да се пријаве и нарукую на дан 15 јануара 1943 код надлежних војних власти, да се не морају пријављивати код надлежних власти за евиденцију кретања народа — према своме сталном месту боравка.

Код овања за евиденцију кретања народа према сталном месту становања, имају се пријавити само они који су приликом наруковања 25 новембра, 15 децембра или 15 јануара већ пријавили код У-радишког батаљона општег интереса у Ходмегешварској, а који су било на ком разлога били отпуштени.

Ујвидек, 22 децембар 1942.

Д-р интеле Хорелт Казмер, а. р. зам. гродноначелника

— То њет тајна. Природно, природно, хаспаћин. Човек јест сподобни мајмуњу, а мајмуњ сподобејет човеку.

Ја: — Знате, драги господице докторе, да се ваша метода подмлађивања заснива на Дарвиновој теорији?

Воронов: Так, так, харашо, хаспаћин! Ви как журналист атајете Дарвинову теорију.

Ја: Знам, але се, драги докторе, са њоме не слажем...

Воронов: Ви, културни човојек и журналист, ње слажете се са Дарвиновом теоријом?!

Ја: Не!

Воронов: Хаспаћин, по тем њет!

Ја: Има пуно разлога.

Воронов: На пример?

Ја: Човек иде на две поге и нема реп...

Воронов: Охо, хо... Хаспаћин а и мајмуњ горило иђет на две поге, а имат и човојек који иђут на четири...

Ово ме мало збуњило, тако да у мало кисам постао присталица Дарвинове теорије о постанку човека.

Ја: Аха, драги докторе, знам, човек је човек, а мајмуњ мајмуњ. Човек не чини глупости које мајмуњи чине.

Уместо сваког одговора, Воронов ме ухаати испод руке, доведе до прозора и, пружајући прстом на масу људи шестобанкаша који су чекали на ред да их Воронов приме и притисне им у помоћ, хладнокрвно ребе:

— Хаспаћин, погледите, та маса гора од мајмуња. То културни мајмуњи.

Ја: Како?! Зашто?!

Воронов: Жељајут изиграћ природу. Жељајут вештачку младост. Ње заборамиће да розфабрика њемат мириса. А томе та маса ње знајет њет.

А да њих не бул, хаспаћин, ја не би бул сводња славан и бохат доктор Воронов. Да јест, то можно, хаспаћин, ја бул прво подара себија вештају младост, по цену свих мајмуњог на свеће.

Када сам ово чуо, изгубио сам вољу не само на подмлађивање, већ и на све пацијенте д-р Воронова; јер сам откода уверење да и Дарвинова теорија о постанку човека није у свему само пушња фраза.

Најет Пајет

У НЕВОЉИ

Хладно, ледембарско јутро. Снег је подобио падао. Грање дрвећа у школској порти, са снежним наслагама, стоји непокретно. Покоја врабац слети на колашки пут, покушава да узалуд да испржа неку мршину хране. Зима стоје...

Улица скоро празна. Тек понеки пролазник, са натупеном шубаром и рукама у џебовима капута, жура за послом. Или прохлиже путем саонице у којима селак, у гуњцу, тера проболог, омршавелог риђу.

Ево, уз куће, једног хромог старца. Одевен је у рите, једва га постоји штаке. Усне му помодрела од зима. Нема, бедник, ништа и ничега. Присвилен је да проси...

О, ево се, једним, окануо на пао. Штап му се откопчао. Муци се, стење... Не може да се дигне.

Ево иду два дечака, ваљда ће му они помоћи. Први дечак шапну нешто другоме. Приступише старицу те га почеше дичити. Он их гледа изнемогућим, али захваљним погледом, стење, труди се да се дигне, у њихову помоћ. Но, шта је сад?

Дечаци га, пре но што је стао био на ноге, одједном — као по договору — упустише, — старец се поново срон на камзави тротоар.

Неваљалици отрчаше, у смоху, даље, а кукавом старицу се изводнише очи. Боре му се на челу сабраде још већма, уста пола отворише, па окривила, очни капци полако се спустише... Старец поче да једва дршћући од зима, изваљен на снегу...

Пролизи један грађанин одевен у топло крзно. Баца мало зачуђен поглед на старца, и, пажљиво га обшавши, одлази својим путем.

Утом највише весела група школске деце. Онази су старца у невољи. Једна се хикоћу, пружају прот на ногу, други веле треба му помоћ, међутим одлазе даље и не стају у школској порти.

Старец узалуд пружа мршаву, немодлу руку, за помоћ. Ужма поново празна. Хладно.

Сад се, с противне стране, приближује један слепић. Штаком нагађа пут, уз куће, корача споро. Жут је, сув, одевен бедно.

Наизади на хромог старца, изваљеног на путу. Овај застена, — слепић устухну напрег.

— По... мо... зи... ти! — збори старец једва чујно, пружајући с мучком руку према слепицу.

Овај се сачина, капања старчеву руку:

— Јеси ли ти, Милоје?

— Јесам. По... мо... зи...

Слепач прркуља сну снагу, диже старца, који се утиња да ставе на ноге. Наизад успева. Топло стоже руку старицу својом мршавом десницом. Очи му пресе.

Ухватише се један за другог. Споро, подупирући се штапом, пођоше заједно до угла, решене да стоје ту неко време. Можда ће наћи која добра душа и уредити им милошћу...

Немојте, лепо, остајати класи према туђој аволи, још мање их прегрете или исмевајте. Помозите им кад можете, па ће и вама Бог помоћи.
БРАЦА ЖАРИС

ЧОВЕК КОЈИ ИМА НОКАТ ДУГ ЗА САНТИМЕТАРА

У Руси живи један трговац, који већ 20 година није секао нокат на малом прсту своје леве руке. За то време нокат је нарастао до 30 сантиметара. Кнез чува свој дугачки нокат и да се не би сломио носи га у стакленој футроли.

МИЛОШЕВА НАЈВЕЋА БРИГА

Мали Милош већ три дана ођаво спава, преврће се у кревету, хуче, те његова мама не зна шта ће с њим да ради. Забринула се жена да се Милош није разболео. Почела га је испитивати да ли га што боли, динкала му и главу да види да ли је врућа, питала га да ли је у школи био кажњен или се можда посвађао са неким својим другом, али Милош на сва та питања одговара једно те исто: „Није ми ништа, мама, није ми ништа“. Вероватно да његова мама не би ни могла погодити прави разлог Милошевог нерасположења, да једне ноћи није чула како он у сну говори, боље рећи свађа се овако: „То није лепо, Снешко, што нећеш да доћеш код нас у двориште. Ето, у сваком другом дворишту има много снега и сва друга деца имају Снешка, само ми немамо. Ја сам ти рекао већ малопре да је сад једино прилика да нам доћеш у госте. Јер чим прође фебруар и наступи март, ти ћеш опет морати да се селиш далеко од нас, или може доћи до још горе невоље да се разболиш, почнеш се знојити и тако у зноју лица свога нестане са овога света“. Милош је чак и плакао у сну што га Снешко није хтео да чује. Ваљда није сматрао да су Милошеви разлози доста велики да би он, Снешко Белић, у свем свом достојанству са каквом старом метлом у руци и пробушеним старим лонцем на глави дошао у посету баш Милошу и његовом дечјем друштву.

Сутрадан изјутра мама је рекла Милошу да је читала у новинама како ће време изненада

захладнети, реке ће се смрзнути и паћће велик снег. Мама је то само стога рекла своме сину да види како ће ова вест на њега утицати. Десило се оно што је она и мислила, Милош је одмах постао расположен, певушио је и радовао се што ће бити снега, грудвања, и што ће им доћи Снешко.
БАТА

ДА ЛИ СУ ОЧИ КИНЕЗА СТВАРНО КОСЕ?

Није свакоме познато да су очи Кинеца, Јапанаца и Малајана и других жутокожих народа исто тако праве као и очи белог човека, а не косе као што се то мисли. Утисак косих очију изазива низак гребен носа код тих људи, услед чега се горњи капци очију нагибају и показују кос положај очију. Уистини, очи негочњачких народа много су ближе водоравној линији него очи белих људи. Често се дешава да су и очи бело деце у првим годинама живота косе, док се кад се код њих гребен носа потпуно развије, ова појава нестаје.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Јованка Т. Од ваших радова помислих да се нешто напишем. Али јавно сам се ништа нећу, јер то морам знати.

К. А. Препознали туђе песме — у овом случају Чика-Јонче — и то још погрешно, па нам је сматрамо штетним — бесмислен је посао.

Мали хвалисавко

Изнад свега волео је слави земан мали
Да се слатким причама наполино хвали,
Хвалио се од раног сунчевога зрака,
Хвалио се неуморно до мрклог мрана.

Нарочито причао им о јунаштву својем:
— Мени равна нема, вели, — ни у друштву моме!
Шта су више лака крила, моји слатки птићи,
Нуд ја ногтем ви ме макар не можете стићи!

Сва те приче слушао је један лугар стара,
Па науми да земану признња подари,
Пушму окићу, па очићу и баш збиља пуче,
А кроз густу шуму хитро хвалисавко штуче.

Кану: туда није омао ни па даље проћи,
А камоли да је више једини смео доћи.

ЧИКА ВЕЦА

ДА ЛИ ЈЕ ДОБРО ПИТИ ЧИСТУ ВОДУ?

Као што је познато, потпуно чиста вода шкоди човечјем телу. У свакој пијаћој води има минералних састојака. Да ли је вода штетна или није по здравље, зависи у првом реду да ли се у њој налазе тежве материје које могу изазвати болести. Поред тога важно је да у пијаћој води буде оних минералних састојака који су човечјем телу потребни. Уистини, потпуно чиста вода и не постоји, већ постоји само здрава и нездрава вода. Али од сваке нездраве воде може се створити здрава.

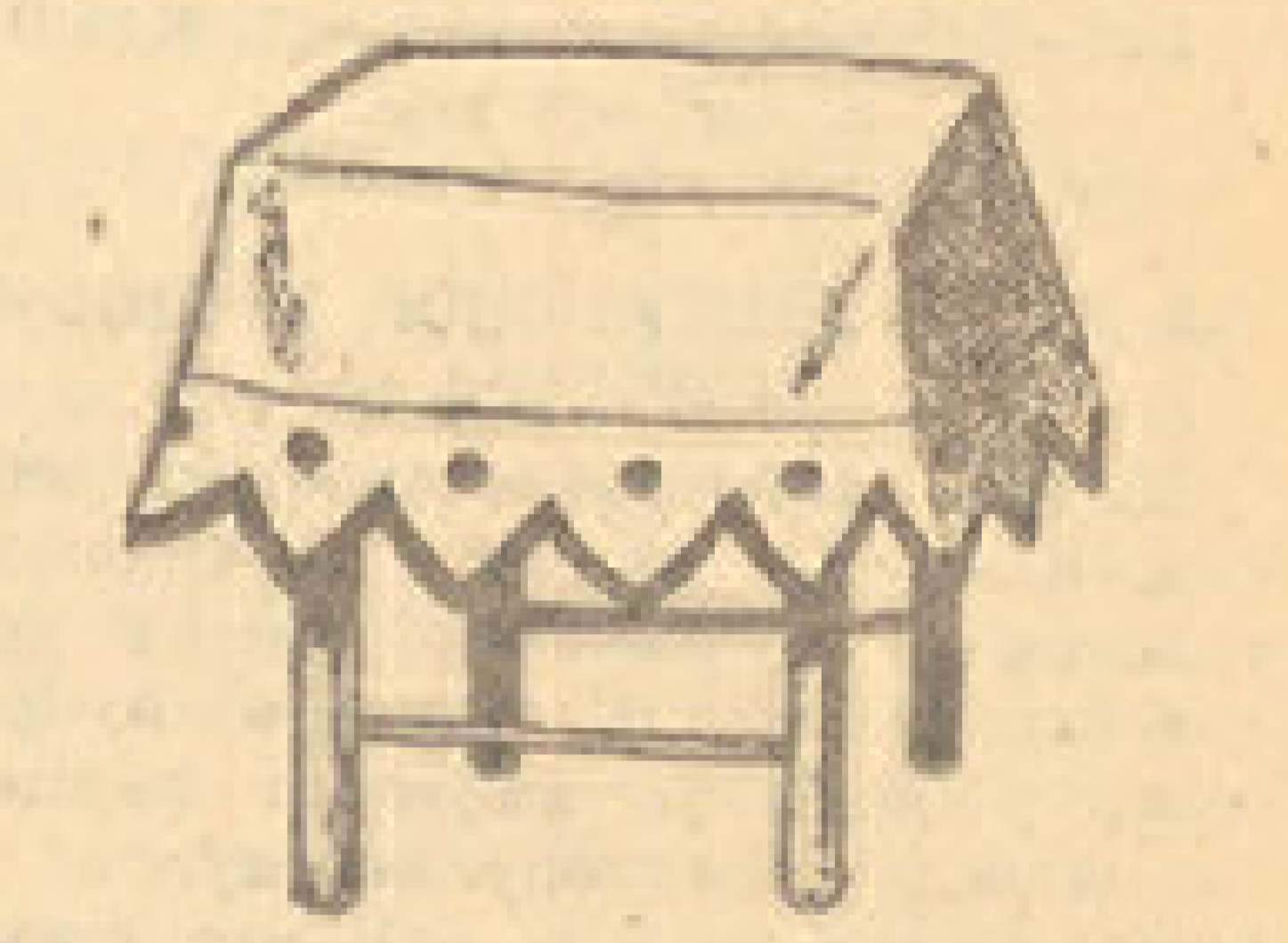

ГДЕ ЈЕ ДЕДА?

МАЈКУ ВИДИ СВАКО.
АЛИ — ГДЕ ЈЕ ДЕДА?
НАТИ ЋЕ ГА ЛАКО
КО ПАЖЉИВО ГЛЕДА.

СТОЧИЋ ЗА ЛУТКУ ИГРА ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

У зимско доба често се дешава да се само одрасли већ и деца и њихове лутке приређују чајанка. И тада мале домаћице имају много бриге око тога, како да дочекају на чајанку лутке својих другарица. Најплавније је да се отвори мали сточић са лепим и укусним чаршавом и салветама, како би се могао луткома изнети чај.

Овај сточић и чаршав није тешко дочарати и не захтеје много посла. Треба да затражимо од мамице неки остатак од штофа, цица или платна. То може бити у белој или у некој другој боји. Према приложеном цртежу треба изице чаршаву за сточић за чај извести вуницом у разним бојама. Наравно не треба заборавити и на шест салвета. Препоручује се да се пре кројења чаршаве и салвета уопште мера од сточића да би се све гачио подударало. Но воља може на чаршаву за сточић да исцрта разне муштра: витне цветице или једноставне фигуре на мале крилице и ове затим са концем пришије за чаршав. Срећан вам рад, драге девојчице.

—oooOooo—

РАЧУНСКИ ЗАДАТАК број 8

«Пазите добро, деца — рекао је учитељ. — Ја мислим на један број. Долажем том броју три, поделим то са два, додајем осам, помножим са два, одузим два — и добијем број двапут толики као онај што сам на почетку замислио. — Који је то број замислио учитељ? (При шаљају решења доста је јавити само број, не треба наводити тумачења.)

РЕШЕЊЕ РАЧУНСКОГ ЗАДАТКА бр. 8

Жена је стара 34 година, а муж 43.

Провисе решења послали су нам: Новица Палењачка и Граде Богојевац, уч. осн. школе, Кула; Стеван Марин, гимназиста, Обече; Катрина Парлић Сека, Сисавац; Владимир Драшковић, уч. осн. школе, Тузла; Милош Ристић, уч. осн. школе, Тител; Негослава Н. Мушички, уч. гимназије, Увеклек; Дејан Пураћ, уч. сред. шк. Сентрилоца.

Биљанини козметички одговори

ЗОРИЦА, УЈВЕРЕК. Много се радујем вашем успеху, али добро би било да дођете лично ради даљих упутстава. Да би вам бубрези и флакс сасвим изчезле, потребна вам је нова водина. Куру са васацем и даље одржавајте после сваког ручка и вечере, јер то чисти крв (не врх ножа класна).

МИРОСЛАВКА. Много се радујем вашем божићном поштом. Истога треба и тишети, јер су унутрашњи савети за чишћење лица «Нове поште» бесплатни. Радујем се што се све остварило са лица и руку ваше мале сестре. И даље кувајте лој са млеком и мезајте то делове још две недеље, све док пошту не изчезне.

МИХАЈЛУ. Ако је коса масна, косада и има перути, спремите помаду којом ћете мазати главу и после једног сата прати. То чините сваке недеље. Рецепт:

Acid. salicyl 0.4, Ol ricini 3.0, Sulf. praecipit 2.0, Vaselini a. d. 20.0.

ЈУЛИЈАНА, ЗОМБОР. Обратите се на парфимерију «Санитас», Зомбор, где ћете добити Биљана Амарилис крем који свакодневно и за дан и за ноћ. Јавите ми се за 4-5 недеља. За окупљање пора на носу, бради и челу прво вам рекени за водичу, коју ћете потом мазати на те делове пре отањања прима:

Acid. acet. 4.0, Spir. camphor 12.0, Alkohol 200.0. Od ove kockine dati pola da se spremi.

РУЖИЦА. Ваши кремови сигурно нису били хришћани. Треба да имате водичу за чишћење лица пре умивања. Онда се умивајте у млакој води, лице избришите и ставите Биљанакрем. После тога сава лице поново избришите. Ујутру поново водичу, умивање и на полупржано лице Биљана крем од краставца. После пола сата, а може се и раније, лице добро избрисати и ставити пудер. После 4-5 недеља јавите ми се поново. За кремове се обратите на парфимерију «Санитас», Зомбор, она шаље поштом.

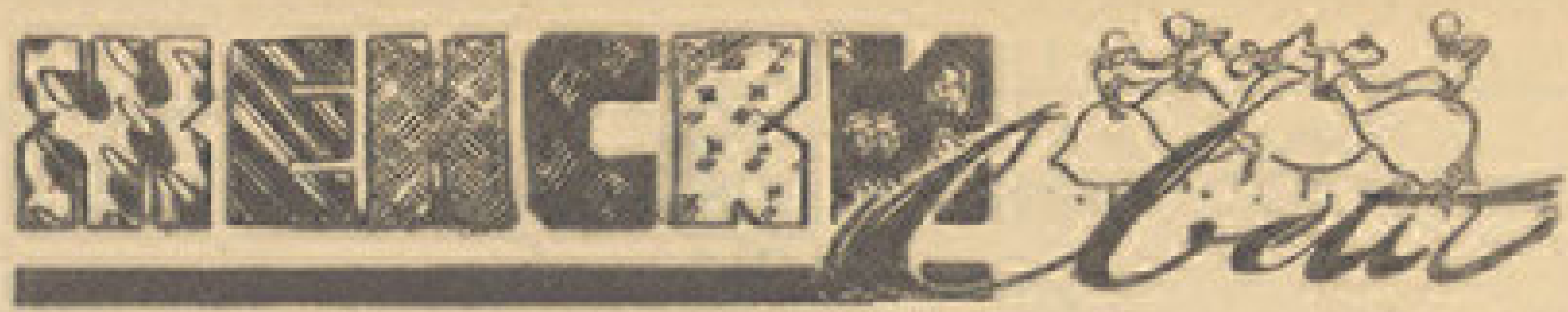
МЕЛКА. Ви сте још врло млада да бисте имали толике боре. За дан и за ноћ употребите Биљана Амарилис крем, који храни кожу, а над потрошеним дво тегинама онда пређите на Биљана витамин крем за ноћ, а за дан на Биљана крем од белемог млека. Унутрашње за парне лека два пута недељно, можете користити у својој каваници.

ЗДЕНКА. Сетам вас се на Заврба. Према вашем списку ово ће бити тај крем, којим дајте спремити у апотеци: 60 гр. белемог млека, 8 гр. сперманета, 6 гр. парафина (виртот), 6 гр. белог воска, 5 гр. борнекс, 20 гр. ружине водиче (уместо водиче може се ставити и прокувани сок од неког воћа или крестована), 5 гр. белег тинктуре, 3 гр. марица.

КАЈА, ПАЈАНКА. Изволите ми послати адресирали конверат са марком, па ћу вам послати најбољу козметичку крему или крему за лице и косу за време од 15 до преко 50 година, са различитим наковњима, вод. упркос за чишћење лица и флакс са лица, чишћење бубрега, нека неравнотежа пруда, начин мршављења, репенти за жуч, заподани и сумпор саира, и још други репенти за разне водиче за чишћење лица. У конверат ставите и бесплатни купон «Нове поште».

МИЦА. Треба већ сада да почнете са чишћењем лица ако хоћете да вам лице на пролеће буде чисто. За ноћ после умивања употребљавајте Биљана крем са суви крем, којом лице добро избришите и ставите пудер. Ако то тачно радите два месеца, поре и флакс постаће вам са лица.

Свака читатељка «Нове поште» која пошаље адресирали конверат са марком за одговор са описом лица добиће унутрашње за неговање. Према сваког дана од 9-12 и од 3-6 сати. Биљана, Ујвек, Андриши ул. 24.

Како ће изгледати идеална лепотица 1960

Детињство данашње деце је сасвим другачије него што је било пре 20 година

У правом смислу речи модерна жена, пива, игра, тера аутомобил, мачује се, на учествује чак и у боксовању, а многе савремене даме данас нилотирају и смело лете кроз ваздух, као и њихове мушке колеге. Кожа модерне жене, испод које су гинки и ојачани минерали, црна је од сунца. Стас јој је витак, јер стално ради и бави се спортом. Њени покрети постају су одлучни, мушкити. Па ипак, при свему томе, данашња жена није изгубила од своје женствености, гестови су јој меки, драж није изчезла, и из целог жениног бића струји још увек недољива привлачност.

Мора се признати да су за последње две деценије настале огромне промене у женином животу. Жена данас није више леп кућевни украс, цвет у саксији, коме је потребна нега и нажња. Раније мутка постала је данас опасан мушкарчев такмац. Савремена жена дошла је до сазнања своје снаге и способности и она је са себе стресла протекторат мушкарца, и почела да се мери истим мерилима као и «јачи пол».

Мушкарци често жале за минулим временима, када су жене кривале чараме код куће, старале се о свему у домаћинству, нису одлазиле на спортска игралишта и нису знале шта је то «викенд». Савремена жена, веде они с независном резигнацијом, спрема се већ у детињству за живот. Детињство данашње деце је сасвим другачије него што је било код деце пре 20 година. Раније су мале девојчице расле крај лутка, малих шпорета и других безазлених играчака, а данас за то има сувише мало времена. Данас мајка изводи дете на свеж ваздух, поучава га гимнастички, води га у школу за играње, па тек што је девојчица пет-шест година, мајка је већ почиње да учи како ће чувати и неговати своју лепоту.

Раније су девојчице освајале девојчице и када су већ постале удаваче. Младомења је обично добијао навици, развојеном девојчици којој је много требало да постале обавља жена. Данас младомења, међутим, добијају озбиљнију, телесно здравију, за живот много спремнију девојку. Данашња женска деца не маштају о романтичким вистима, прикличима, и не сањају о срећи која се никада веће остварити. Данашња девојчица у великим случајевима живи тако, да се

о свему свесно припрема за будућност. Ово истичу сви којима је тип модерне жене симпатичан.

Данашња женска деца су у повољнијем положају него раније поколења, — то је истина. Данашња деца имају радио, вештачко сунчање, гимнастику, спорт, игру и унознају се веома рано са лепотом и финоћом живота. Идеална лепотица и савршен тип девојке из 1960 већ је кренула на свој пут, и сасвим је сигурно да ће она дати сасвим нов тип савремене жене. Вероватно ће будуће генерације бити боље и отијорније и за борбу у животу, јер примају сасвим другачије душевно и телесно васпитање него што је то био случај раније.

Модерно васпитање не занемарује ни етичку страну код деце. Женску децу треба и даље строго васпитавати у старом моралном духу, који је као чврст морал природе и животног искуства показао да су само његови начели исправни. Без морала ни најсавршенија телесна култура неће имати вредети, и стога идеална лепотица из 1960 мора бити исто онако чедна, нежна и скромна као што су биле у своје време наше прабабе. У том погледу жени не приличи никакве промене. А савремени дух, сам по себи, никада не треба да долази у сукоб са тим моралом, који ми сви треба да принајемо и поштујемо.

Модни савети за младе девојке

За младе девојке, шиварице, које једном руком још држе школску књигу а другом огледало — од војне траке, све категоричније, рачуна о својој спољњем изгледу — типично је да хоће да достигну што «одраслије». Оне стављају главу на то да својим фризирањем, које је исто тако марљиво као што је, постоје, поталогтовало, своју појаву учине што озбиљнијом, да постану управо даме. Нико су то све са гледшта женског сујезе разумљива стремљенија, ипак, не иде тако далеко да се постану велика девојка, па ма фризура случајно и добро стајала. Још није све у реду са рукама и ногама, — лебица се утисак да оне сметају, недостојаје још склад и мирноћа у кретању, као што то има зрела девојка.

Ваш зато, потребно је поести младој девојци на одређење. Сувише емиторае коалета може да упропасти све поглед, и нехармонична је исто тако као маријамско руво за бабу. Ближе, војне боје, — ружичасто, бело и плаво, а пре свега, бело — чине шиварицу љупком. Варијације народних одела нарочито лепо додикују. Сирени, малени спортски костими, пароне камије са великом киланком — све то додикује само младости и даје драг нежном девојачком стасу и уреду.

И овде, дабоже, може да се нагласи индивидуална поја, и потреба одушвијана од шаблоне досаднога униформисања. Превелика модна стремљенија сасвим младих девојка паље, дабоже, спутавају, а да се приметом не оставе попуно нечујне, и незадовољене неће желе и претстава. Јер у томе делу може се па увек још срећно утицати.

ФИЛМ

Писмо из Будапеште

БАРКОЦИ БЕАТА НАШИМ ЧИТАОЦИМА

Мала филмова глумица Баркоци Беата, која је приликом «Будапештског фестивала» са великом поштовањем у нашем граду, а чију слику обрађује и популарног брзи популарног «Живој Ујвек», одговорила се молим да ми нег филмски режисерима и познате изгледа са фотокоридијом и постојећи познати коментари. Жалом између осталих поздравља читатељке «Нове поште».

За јуно објавио драгим читаоцима «Нове поште».

«Многа деценија пријам преко постојећег система, преко вама одговором. Много познатица имају у Ујвеку, али ја 8-х година да познајем из вама крајем све оно који ме воле.

Рођена сам у Стануру. Моје првено име је Ђевоки-Илиовица Нада (умованим име Баркоци Беата). Што се тиче моје каријере, успон је био тежак, јер сам се доскора усавршавала у језику. Тек овда настају изборни послони. Глумачки позив врло је тежак, али га баш зато и волим, јер у њему има толико времена за

је се морају прати. То је као једна занимљива авантура. У томе сам се уверила снимајући филмове «Друштво» и «Базилонски спони».

У јулију ћу почети са снимањем овог новог филма; марта путујем у Вијетнам, а зимом у Немачку, ради снимања нових филмова.

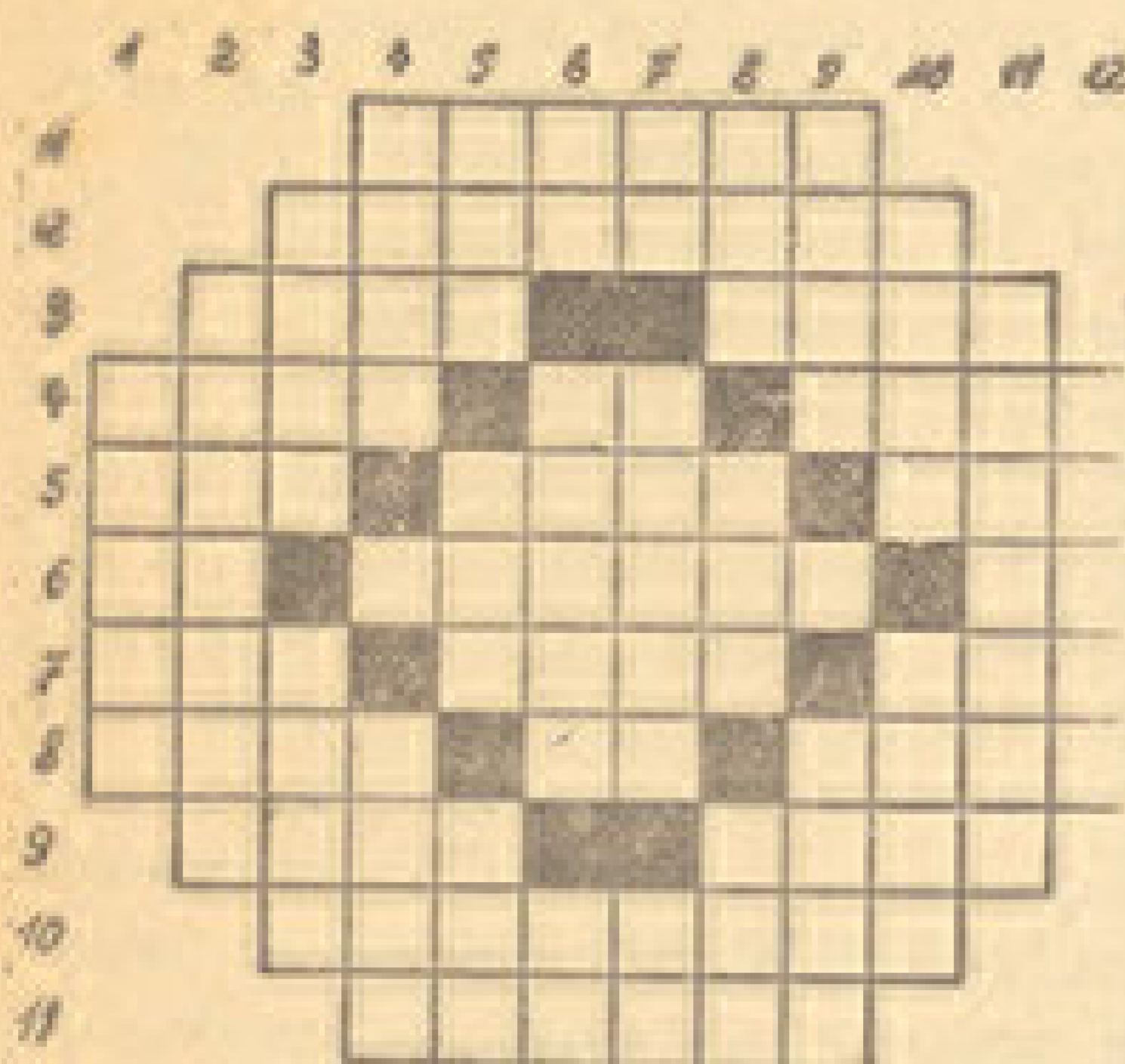
Фотографија коју шаљем вама моје је првог филма. Мекоро послаћу вам поштом.

Много поздрављамо ове познате и познатице, а такође и ове читатељке «Нове поште».

Бесплатан кушон бр. 39 за преглед лица и одговор

Укрштене Речи

Број 287

Водоравно: 1) Река у Јужној Америци. 2) Острва у Тихом Океану. 3) Основа — мрак. 4) Део стопале — предлог — француски сликар. 5) Врста палатаја — варош у Француској — пчелин производ. 6) Два сугласника — једна изумрла животиња — мене. 7) Мушко име — пил — дивља животиња. 8) Француски књижевник — египатско божанство — женско име. 9) Хришћанска врлина — заплата. 10) Стара област у Палестини. 11) Ковачи новац.

Усправно: 1) Једна европска престоница. 2) Француски филозоф. 3) Турско женско име — рибар. 4) Град у Италији — сугласник — први човек. 5) Аждаја — град у Италији — овамо. 6) Улица (француски) — река у Западној Африци — година (француски). 7) Иницијали руског песника — жила купавина — ноте. 8) Конан — краљ (француски) — највећи цар. 9) Област у Индокини — сугласник — присвојна замовина. 10) Турски свештеник — индијско мушко име. 11) Малокиност. 12) Варош у Месопотамији.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 286

Водоравно: 1) Персија. 2) Салијери. 3) Млада — раба. 4) Кажа — ка — каза. 5) Уја — каро — рем. 6) Ро — Падова — Б(огобој) А(таназков(к)). 7) Ару — рјам — Тел. 8) Жало — се — кули. 9) Нара — кува. 10) Румунија. 11) Кобила.

Усправно: 1) Кураж. 2) Мајора. 3) Сима — улар. 4) Пада — п — о-рус. 5) Ала — пар — амо. 6) Ри — Калис — Уб. 7) И(схатовић) Ј(аков) — арама — ни. 8) Јер — ова — Кал. 9) Арав — а — куја. 10) Ибар — тува. 11) Изабета. 12) Амали.

ТРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ЕСТЕЛА

или

Љубавни роман г. Пола Фелдспата

(Трговина кожа на велико и мало, улица д Абукир, 28)

Манс и Алесо Фишер

СЕПТЕМБАР

- 0. Капа за мога малог Рара . . . 2,95
- 1. Зимска хаљина жени . . . 32,50
- 2. Кишобран ташти . . . 12
- 3. Месечна плата служавица . . . 25
- 4. Удешавање браде (с напојницом) . . . 0,40
- 5. Метро код смо, жена, Рари, ташта и ја нишл у золошки врт . . . 1
- 6. Дао жени за домаће месечне трошкове, као и увек . . . 300
- 7. Исплатно месец Онезиму, својом честитом касиру . . . 150
- 8. Марка за писмо које сам послао берзи рада тражећи да ми, уместо Онезима, који одлази сутра, пошаљу касирницу (жена ће ме изаћи јевтиније) . . . 0,10

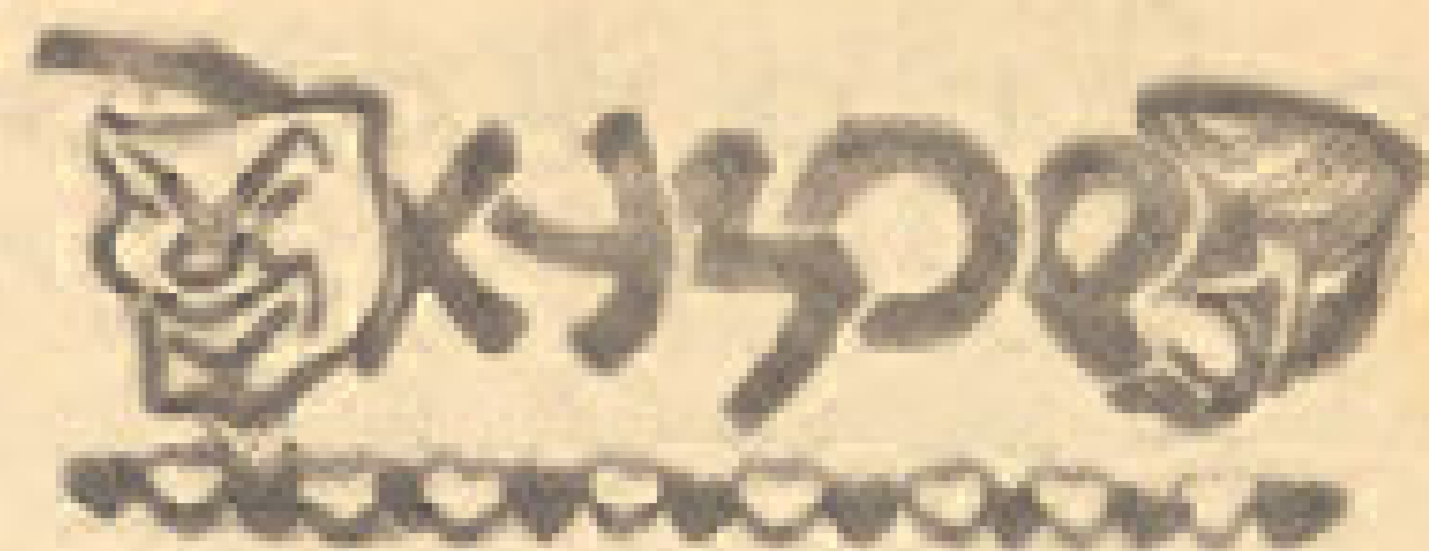
ОКТОБАР

- 4. Ново држље за гђицу Е. Дени, касирницу која је дошла уместо честитог Онезима . . . 0,20
- 5. Нова мастичница, нов упијач за гђицу Естел Дени Удешавање браде (ма да није недеља), са напојницом . . . 0,45
- 6. Свилени абажур да ублажи светлост лампе на каси Удешавање браде и бркова . . . 0,65
- 7. Јастучић да се подметне под ноге гђице Естел (кад је проклето сто за касом и сувито висок за жену) . . . 2,80
- 8. Книга љубичица да се метне у ваљу на каси (најзад, муштерије воле кад је дубав леп) . . . 3
- 9. Удешавање браде и бркова, трљање главе мирисом љубичице . . . 1,15
- 10. Нова гравета . . . 3,50
- 11. Нове гаће што треба сутра да дођем . . . 5,50
- 12. Фланелска поткошуља . . . 3,95
- 13. Пар плавих «хосентрегера» Бочица љубичица мириса за бркове . . . 3,75
- 14. Преглпата код бербера на један месец, плаћено унапред: свакодневно удешавање браде и бркова . . . 15
- 15. Прањине за гђицу Естел . . . 3
- 16. Месечна плата служавица . . . 25
- 17. Купатило . . . 0,95
- 18. Телеграм који је потписао

- мој прејатељ Жимо, бајачи болестан, а којим ме позива да га посетим мало пре вечере и моли да свакако удесим тако да могу остати целу ноћ . . . 0,80
- Вечера са Естел у сепареу . . . 32,10
- Такси да је одвезе куће . . . 4,70
- Фиджакер (ноћна такса) да мене одвезе кући . . . 2,40
- 16. Жени, ташти и Рари да не проведу недељу код куће, него да иду у Боз; за аутобус, тамо и напруг, дао Доручак за двоје донесен у Естелин стан . . . 18,25
- Две фотеље у воланду за пре подне . . . 20
- Дао просјатница кад сам изашао из позоришта . . . 0,50
- Вечера за двоје у стану код Естел . . . 25
- Фиджакер (ноћна такса) који ме је довео до кући . . . 2,40
- 17. Дао жени за домаће месечне трошкове . . . 220
- Тромесечна плата Естели, унапред . . . 300
- Кишобран ташти, која је прошла поново изгубила . . . 6,75

НОВЕМБАР

- 10. Мала златна медаља на коју сам угравирао »Моје злату« . . . 160
- Тупе чарапа својој драгој Тетели . . . 270
- 12. Својој драгој Тетели: 6 кутија белог пудера и 6 кутија пудера Рашел . . . 64
- Тупе ружика у кутији . . . 72
- Последњи пут служавици (кад јој истиче отказ; моја жена по нео дани седи скривених руку! Нека ова сад ради) . . . 25
- Први месец плате за служавку моје драге Тетел . . . 36
- 13. Рођаку моје Тетел (што ми га је претотанка оспоћ вал сам занемарао свратио код ње, а који је, оспромах, изгледа незапослен) дао својој малој обожавамој Тетел . . . 100
- 14. Свилена хаљина моме малом паћету . . . 350
- Рођаку моје миле Тетел, који је, изгледа, још увек незапослен . . . 100

ПРЕД ОЦЕВЕ

— Не знам да ли ће овај коњ одгратити моме унуку?

- 15. Свилени пешир својој малој Тетел . . . 90
- За Ернеста (рођака моје Тетел, још увек без посла) . . . 100
- Дао жени за месечни трошак домаћинства . . . 120
- Кишобран ташти, која је — опет! — изгубила свој, стару буцу . . . 2,95
- 25. Да бих се уверио у тачност анонимног потписа који сам примио јуче и дао да се прати Естел: дао агенцији »Видим те« . . . 30

ДЕЦЕМБАР

- 3. Марка за писмо Борзи рада да ми пошаљу касира уместо гђице Е. Дени, којој сам јуче отказао . . . 0,10
- 4. Свилена хаљина жени . . . 180
- Жени за дијамантску иглу коју је желела још откако смо се узели . . . 130
- Два нова одела моме малом Рари, драгом . . . 120
- Дрвени коњ за Рари . . . 44,20
- Пар папуча за мене . . . 3,50
- Свилени кишобран ташти, која га је, драга старина, опет изгубила . . . 44,50

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“

МАРИНЕЛА МЕЊА ДУШУ

МАРИО КОНЧИНИ

— Баш је штета, а баш бих волео... Уосталом, свеједно... Шоферу, зауставите кола!

— Што се зауставио пред једном конфекцијом одела и синјор Емилио био је сведок сцене кад је Бовани Сати, у оквиру одговарајуће свечаности, купило два нова одела.

IV.

НОВ ЖИВОТ ПОЧИЊЕ

Свакоме су добро познате рекламе бродарских друштава које на сав глас препоручују дивовске океанске луксузне бродове. У тој реклами нема нимало претеривања, јер на модерним океанским бродовима заиста влада савршен комфор и путници су на том броду приморани да се често састају, ступају у привољни додир,

што понекад не претставља неко нарочито уживање. Путници на морском броду живе обично у одвојеним групама. У једној таквој групи на броду који је из Налуља кренуо према Гибралтару и Атлантском Океану налазио се и младич који се пре укрцавања на брод још називао Бовани Сатјем, изазвао је међу присутнима веома добар утисак. Ала, у списку путника Бовани Сати није било згодно име.

И због тога је Бовани Сати умро и васкрсао као Вилхелм Бунд. Овај васкрс значајно је уједно и његово враћање ранијој личности. Ништа више није потсећало на бедног, бескућног римског скитницу који је данима гладовао и тешко се пробијао кроз живот. На овом беспрекорно одеве-

ном господину било је све коректно од пешира до ципеле, и његов сигуран наступ уливао је поверење свакоме. Отмени путници из његовог друштва заиста нишу могли претпоставити да је он још недавно, у својој великој невољи, становао на клупама раних римских паркова. На његову прошлост потсећала га је једино дупка и услужна маникјерка која му је, када је отишао до ње да му занемарене ноге мало доведе у ред, рекла:

— Ви, господине, вероватно већ дуго времена нисте били у маникјерском салону?

Еlegantно одевени младич одговорио је на то са невероватном душевном спљошеношћу:

— Имате право, кад се човек налази у Риму иувице је заузет пословима, на нема нимало времена да мисли и на своје ноге.

У том тренутку и сам је веровао својим речима. Притом је осетио као да су минули месеци прекривени дебелим, непровидним и гротом мажком.

И, за дивно чудо, овај добро одевени, зашкљети и задовољни господин одлично се осекао међу својим отменим познаницима, и чинило му се да се сада налази у свом правом друштву, а да ће му и даље припадати.

Славна француска филмска глумица, Одета Ламур, која се врећала са италијанске ривијере у Париз, уз осмех му је рекла:

— Истича је, Италија је земља у којој човек може да нађе све: посао, новац, успех и луксузан и безбрижан живот... Али затим, одједном се јавља недољива носталгија, и човек хита кући. Он тежи за топлином и домаћом атмосфером, а њу не може наћи у Италији. И ви то осећате, зар не?

— Погодили сте! Најрадије бих желео да код куће купим малу кућу, одрекавши се светске бује и ларме, да живим повучено и мирно.

— Да, то је идеал свију нас! — рекла је г-ца Ламур и сапалачним очима посматрала свог сапутника.

(Наставиће се)

Недеља 3 јануар 1943.
Гошова. Муч. Јулијана (Опери).

БИОСКОПИ:

АТИЛА: Тешко је бити отац.
НЕМЗЕТИ: Самртно пољубица.
РАКОЦИ: Малостива госпођица.
ЗРИЊИ: Тарзан побеђује!
Претставе у 8, 5 и 7 часова.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Апотека Мешки, 1941 априла 13
улица бр. 2. Телефон: 22—91.
Апотека Дивилд, Хорта Миклош
шугарут бр. 1. Телефон: 32—00.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ:

Рођено: 10 мушке и 8 женске деце.
Венчани: Јожеф Кочиш, надничар
и Бела Киш, домаћин; Марко Зла-
ган, трговачки помоћник и Верона
Месарош, домаћин; Александар Ка-
шић, месар и Даринка Дотлић, фа-
бричка радница; Јожеф Когљанич,
банковански помоћник и Марија Ма-
јорош, домаћинца.

Умрли: Анастасија Попов рођ.
Влашкалић, домаћинца, 75 год.; Ма-
рија Кухтаж, одојче, 6 дана; Ева-
Викторија Такач, одојче, 6 дана; Ве-
зе-Алм Такач, одојче, 6 дана; Јожеф
Чибри, браварски помоћник, стар 67
година; Петар Пауновић, радник, 57
година; Михаљ Тот, земљорадник, 84
година; Карољ Фаркаш, земљорад-
ник, 42 године; уд. Ангела Гашовић,
рођ. Живковић, бабаца, 88 година; уд.
Даница Поповић рођ. Милин, домаћи-
ца, 78 година; Стван Сомборач, та-
петар кола, 64 година; Гајра Цири-
вић, земљорадник, 54 година; Јули-
уза Ивач, одојче, 12 дана; Персила
Јовановић, радница, 16 година; Јели-
савета Вера Јанковић, одојче, 5 дана;
Ева Коцар рођ. Ходап, домаћинца, 48
година; Коста Никодић, одојче, 6 ме-
сеци; Михаљ Рем, надничар, 71 год.

РАДИО

3 јануар 1943.

БУДАПЕШТА, 7.30: Јутарња му-
зика • 12.15: Програм за деце •
13.10: Забавна музика • 14.00: Умет-
ничке арије са грамофонских плоча
• 15.45: Оркестарски концерт •
17.00: Музика за аџру • 17.40: Ма-
ђарске народне песме са грамофон-
ских плоча • 19.05: Концерт радио-
оркестра • 20.30: Клавирски концерт
на четири руке • 21.15: Филмска
песма • 22.10: Циганска музика •
23.00: Лака песма — лака игра.

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ
О ВОДОСТАЈУ

2 јануар 1943.

Дунев: Комаром 120 (-9), Буда-
пешт 154 (-7), Баја 210 (-10), Мо-
хач 234 (-8), Бездан 060 (-8), Гом-
бош 217 (-8), Ујвидек 280 (-8).
Држав: Берч 071 (-).
Тиса: Вашарошмењ 150 (-5), То-
жа 110 (-2), Тисафилед 094 (12), Чон-
град 120 (-20), Сегед 222 (-16).

ОДЛАЗАН И ДОЛАЗАН ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички и од-
бавачке брзи) 20.24.
За Сабадну: 4.31, 8.14 (убрзани мо-
торни, веза за Зомбор), 18.31 (путнич-
ки воз (само до Сабалко)).
За Зомбор: 8.58, 10.87, 18.48 (директ-
ан за Паланку), 17.06.
За Обеча, Зенгу, Сегед: 5.30, 14.00
(само до Обечеја), 16.38.
За Тител: 6.26, 20.27.
Из Будапеште: 18.06, 22.53 (брзи).
Из Сабадна: 7.38, 20.10 (убрзани мо-
торни).
Из Зомбора: 7.32, 10.26 (директан из
Паланке), 12.47, 20.13.
Из Сегеда—Обечеја: 7.28 (во Обечеја),
10.05, 19.46.
Из Титела: 8.24, 16.11.

Могуће немогућности у спорту

Један промашен пенал —
петнаест хиљада пенга!

Својим шутом поред стиве, Шароши је оштетио
Ференцвароша са 155.000 пенга

Приликом одигравања утакми-
ца за Божићни пехар у Будапеш-
ти, на утакмици Кишпешт—
Ференцварош, дошло је до једне
веома узбудљиве сцене, коју на-
вијачи нису имали прилике да
виде у целом купу, па можда ни
раније. У половини другог полу-
времена код стања 1:0 за Киш-
пешт, Кишпештов бек је хтео да
спасе једну опасну гужву пред
својим голем и обема рукама
ухватио је опасну лопту која је
ишла на гол. Грешка је била
очигледна, и судија је руком по-
казао на означену тачку удаље-
ну једанаест метара од гола: пенал.

Међу гледаоцима и навијачима
Ференцвароша настало је пр-
во одушевљење, а тренутак ка-
сније оно је прешло у велику за-
бринутост и напетост, која се
одражавала на лицима свих изу-
зев — Шарошија. Он је, наиме,
био одређен да пуца овај пенал,
који је морао донети из-
једначење. Па иако је једанаест-
стерац, да не кажемо увек, али у
99 од сто случајева сигуран гол,
ипак су сви, и играчи, и публи-
ка, и управа Ференцвароша, ова
последња нарочито, страховали
од оног страшног што се није
смело десити: да ће је голман
ухватити, или... На друго шта
нико није ни помишљао, боље
рећи нико није ни смео да поми-
сли.

Али сада већ није било време-
на за размисљање, за претпо-
ставке и за опкладе. Мртву ти-
шину, која је завладала на игра-
лишту, прекинуо је звук судиј-
не пиштаљке. Свима је застао
дах и петнаест хиљада гледалаца
немим покретом очију пратило
је Шарошија и покрете његових
ногу. Још секунд — два и Шаро-
ши се залетео... шут...! Лопта је
муњевитом брзином полетела и
посматрачи се нису још ни
сналили од чуда када се Шароши
ухватио за главу. Лопта је про-
шла уз саму стиву, али — са
спољашње стране.

У публици урнебес... Траже
помоћ једни од других, али ње
нема. Судијина одлука је право-
моћна и ударац се не може по-
новити. После првог ударца, ко-
ји је на публику деловао више
но ладан туш, звуци негодовања
и вајкања разлегли су се по иг-
ралишту, али ни то није проме-
нуло ситуацију.

Овај „гик“ Шарошија, који
ће у историји Ференцвароша би-
ти забележен као један од нај-
трагичнијих догађаја у његовој
спортској каријери, стајао је Фе-
ренцвароша око 15.000 пенга.
Ево како то објашњава један
од чланова Ференцварошешве
управе:

— Промашени пенал Шароши
Ђуле стаје нас око 15.000 пенга
иако то нико не би рекао. Ево и
објашњења: да је Шарошијева

лопта погодна гол Кишпешта,
станје би се поправило и то би
донело промену у моралу наших.
Резултат 2:1, који би у том слу-
чају у био постигнут, квалифи-
ковао би нас за сусрет са Нађва-
радошом и за одлучну борбу. У том
случају на нашем би се играли-
шту у идућег дана скупило најма-
ње 10.000 гледалаца, који би
донели Ференцварошу приход
од око 15.000 пенга. То би сва-
како ишло у корист нама, и Ша-
рошију, а овако...

Идо ко је на то у тренутку пу-
цања пенала мислио? Нико осим
управе, а најмање Шароши.

СПОРТСНИ ЖИВОТ У НЕПЕЊУ

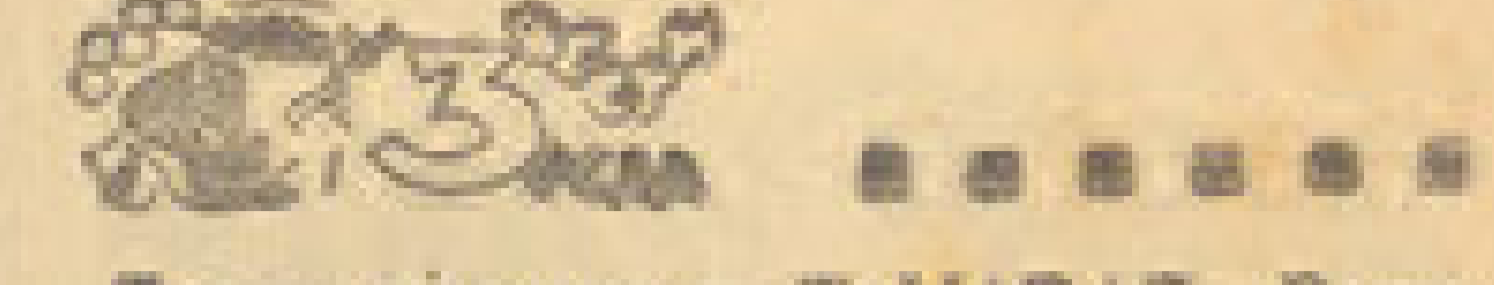
КСЖ (Келме) је својим овогоди-
шњим резултатима, за разлику од
прошлогодишњих, задивило целу око-
лину. Последње две утакмице пока-
зале су да одласком три играча у
војску, клуб много губи. Те стубове
претстављали су леви талф Грујић,
лево крило Говорцић II и десно кри-
ло Госточић. Замена за ова три игра-
ча врло је тешко наћи, јер су нове
силе врло младе, и на последњим
двема утакмицама нису задовољни.
То су Ракић Н. и Говорцић Г. Тре-
нер и најбољи играч Фекете, труди
се да извешта неке резервне играче
до пролећа, како би они могли испу-
нити управљачка места. Велика нада
се полаже у десног бека Говорцић
Ласара, који ће у својој школи тре-
нирати пеле зиме заједно са Чалви-
ем, дивним беком, који је у одбрани
потпуно задовољно својом окретно-
шћу и предивним додизањем. Такође
се наде полаже и у браћу Маслов-
ски, и младог и амбициозног Јури-
ка. Управа КСК-а, под вођством За-
борског, Веде и Штрба, труди се да
своје играче одржи снажним и да у
што бољој кондицији наступе у иду-
ћој години.

ТРИО ГИМНАЗИЈАЛАЦА КОЈИ ЈЕ
У 1942 ГОД. ДАО 167 ГОЛОВА

У Сивцу, месту добрих играча, где
је интересовање искрених пријатеља
спорта било одузел велико, али спре-
чавано неслогом војства, појавило су
се три, нажалост, још неоткривене
звезде.

Ова три млада играча, која игра-
ју за Сивец и ујидецку гимназију,
постигли су завидан успех. Од 175
датих голова, они су постигли 167.
Ово је доказ великог труда, пожрт-
вовања и несобичности.

Први од њих је млади Обушковић,
стар 18 година. У репрезентацији
Зомбора играо је седам пута. Фу-
бала игра од 15 година; добар је те-
хничар и има врло опасан шут. Дао
је 40 голова. Други је млади Тур-
чић, вођа навале, стар 18 година. Од-
личан је техничар и има страховит
шут. Постигао је 78 врло лепих го-
лова. Штета би била да овакав та-
ленат остане у провинцијском клубу.
Трећи је препаријиста Сувајдић,
стар 17 година. Постигао је 40 го-
лова. Врло је продоран и опасан пу-
цач. Много потсећа на Божовића. Ако
би имао доброг тренера, могао би од-
лично послужити нашем спорту. Још
се истиче и млади играч Влашкалић.
Има одличан одбојни ударац. М. Ђ.

После утакмице ДИМАВАГ—Вашу-
таш, одигране за Мађарски куп, коју
је Савез због неправилности од стра-
не ДИМАВАГ-а поништио. Сада је
поништена и утакмица ЕЛЕКТРО-
МОШ—МОВЕ (ЧЕПЕЛ) коју је
Електромош добио са 2:1. МОВЕ је,
наиме, обавестио Савез да је на овој
утакмици играо за Електромош До-
бош, који је раније играо у ВТК-у.
Иако још није добио право наступа
Савез је спровео истрагу, којом је
утврђено да је Добош заиста играо
на реченој утакмици. Утакмица је по-
ништена и МОВЕ ће остати и даље
да се на пролеће бори у Мађарском
купу.

Као што је познато, на утакмици
Нађварад—Ујвидек дошло је до инци-
дента због којих је судија удаљио
неке играче са терена. Поводом овог
испада Савез је донео одлуку да иг-
рача Барну, кога је судија удаљио
казни са 2 недеље неиграња. Казна
се има одгодити до пролећа. Нађва-
рад је осуђен за плате сто пенга
казне.

Добош в.д.и.
У МУШКОМ И ДЕЧЈЕМ ОДЕТУ
Ујвидек, П. Ракоци Ференц у. 39

Најбоље каљеве пећи
добијете код
Енрео Шандора
Тел. 28-05 пехар 34
Ујвидек, П. Ракоци Ференц ут 38

ВУНЕНИХ ШТОФОВА
за ЖЕНСКЕ хаљине и капуте
за МУШКА одела, прелазне и
зимске капуте — Мануфактура 1877
Ујвидек, Хитлер А. ул. 6

У сопственом интересу ваше наочаре
набављајте само код држ. испитаног
ОПТИЧАРА
А. Казини 1830
Ујвидек, Хитлер А. ул. 16. Тел. 30-30

Купијмо и продајмо бар за Божић —
247 Свега има у трговини шпецерије
ГИЕСЕР НАНДОРА, Ујвидек
П. Ракоци Ференц ут 70 - Тел. 21-57

†
Тужним срцем и болом у души
јављамо свима сродницима и при-
јатељима, да нам је наш мили и
никад незаборављени син, брат и
ујак

СПАСОЈЕ Л. КУНИЧ
студент из Овербаса
који је у радничком одласку на
Донском фронту храбро погинуо
25. XI. 1942 год., где је и сахрањен
од својих другова.
Парастос ће се одржати 2. јану-
ара 1943 год. у Овербасу.
ОК: РОШЕНА ПОРОДИЦА

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

ТРАЖИЈА СЛУЖБЕ

МЛАДА ДЕВОЈКА тражи запослење као продавачица само за пре подне, а може и као бодиверка. Понуђе у Администрацији.

СВРШЕНИ МАТУРАНТ са знањем мађарског, српског, немачког и нешто француског језика, тражи одговарајуће намештење. Понуђе у Администрацији.

СТРУЧЊАК са вишегодишњом праксом и пољопривредном школом, тражи одговарајуће намештење. Иса Рус, Бачфалвар. 11

ВИШЕГОДИШЊА БАНКАРОМА ЧИНОВНИЦА са трговачко-академском образовањем, вичан књиговођа, рачуновођа са знањем мађарског, немачког и српског језика, вешта на писањој машини, тражи одговарајуће упослење. Понуђе на Администрацију под Јануар 1943г. 38

ТРАЖИЈА

ДЕВОЈКУ ЗА САВ КУЋЕВНИ ПОСАО, која и кува, тражим за одмах. Јавити се 8-9 ујутро, 14-15 по подне. Витез Мајор Таборноз ул. 16. приватна десво.

ТРАЖИМ ПОШТЕНУ, ВРЕДНУ И УРЕДНУ ЖЕНУ ИЛИ ДЕВОЈКУ благе нарази за сав кућевни посао и кување. Упитати од 11-12 Кошут Лајош ул. 87. 30

ПРОДАЈА

НОВА КУЋА продаје се јевтино. Ченек ул. 36. 2

ЦАК ЗА НОГЕ, постављен јављеном кожом, у одличном стању, продаје се. Разгледати се може у Ракоци Ференц ул. 87, врата 7. 10

ИНКУБАТОР, марке „Kühne“, за 200 ком. јаја, исправан, продаје се за 300 пенига. Упитати: Олах ул. 45. 12

МАЛИХ ПРАСИЦА продајем. Банфи (бна. Фалипа Вишњића) ул. 36. 2206

ЧЕЗЕ И ЛУКСУЗНЕ САОНИЦЕ продају се одмах. Упитати Гах Мозеш ул. 1а (Врагова башта). 8

ПРОДАЈЕМ ХОФЕР ТРАНТОР 32 Ко МАВ дреш пумпе мазана, фабрички елеватор са комплетним прибором, плуг 3-5 брзих ков, све у врло добром стању. Жак Марковачки, Зомбор, ул. 14. 15

ОРАХОВ ОРМАН ЗА КЊИГЕ И ВИТРИНА, цртања сто, женски пасажни сто, девија колица са оградом за играње, дудешка етолина, мањи дупчи прозор, два коке пећи продају се. Стефановић, Граф Вано 7. 36

БАГРЕНОВО ДРВО продаје се на русинском гробљу (Пирошка улица 74) у недељу, 18 сата. 31

НА ПРОДАЈУ ЈЕДНА НОВА ЦЕНТРИФУГАЛНА ПУМПА „Зигмунд“ са пет отворена Н=45 м. 100 л/мин са резервоаром од 350 л. Колчање мотора 110-350 вол. са аутоматом. Упитати: 1941 априла 13 ул. бр. 49, Миклошић. 30

ВИНА ракије, рума, ликера и других жестоких пића! у најбољој каквоћи даје на велико:
НАЂ ФЕРЕНЦ, Ујвидек, Орсагзасло трг 3
Подрумске просторије под радњом бив. „Бата“ сала „Шикта“ Улаз из дворишта. 1395

Добар радно, електричне пегле и плоче за кување у трговини **Rádió-Villamoság** Ујвидек. Орсагзасло-тер 4 2145

NÉMETH ÉS TÁRSA МЕЂУНАРОДНО ОТПРЕМНИШТВО УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 3. Телефон: 92-92, 95-90. Брзојави: Transglobus Збирни саобраћај:
„MAHÁZ“ „VELDUNA“ 1686

Székicsák FERENC трговина рућних радова погодног робе и перзијских ћилимова Ујвидек, П. Ракоци Ф. ул. 6. Телефон 7-44-2 1841

Земљорадници и арендаци!

У прошлој привредној години постигнути ојачани услови доказали су да је **СУНЦОКРЕТ УСЕВ** који је најбоље плаћен. Упркос тешкоћама — поплава, закаснило сејање итд. — које су се појавиле у почетку, **мак** је и квалитативно и повучено најбоље платио. Осим тога произвођачу је сунцокрет обезбедио приволачну цену за отоку као што је био и доста огрева. Много произвођача греје себи са стабљикама сунцокрета. Од вршњаке преостале пилаве показале су се као добро оретство са набуздавање земља.

За ову годину почели смо такође са израбаљивањем сунцокрета.

Ове услове који се налазе у важности прошле године задржаћемо и за ову годину, штитице насупрот досадашњих 20% **девојке ДВАДЕСЕТ ПЕТ ПРОЦЕНТА** сунцокрета (вогана) од произведеног сунцокрета!

Предујем као и претходне године опет ћемо доставити.

Онај произвођач који закључно до 5 јануара 1943 године пријави, поред наведених услова добиће још 30 кг. вештачког гнојива (јубрета) на 1 хект. јутро по максималној цени!!!

Пожуриће дакле и Ви, да бисте добили и вештачког гнојива (јубрета).

„ХАЗЛИ“ фабрика уља а. д.
Повереник:
ШТЕФАТИЋ СТЕВАН, ТРГ. АГЕНТУРА
ЗОМБОР, Зринија ул. бр. 2. Телефон 81.

КУПОВИНА

КУПУЈЕМ „Deutz-Otto“ мотор 7-4 HP. Најрађе бих купио исправан (са попуњеним цилиндером), односно јевтиније. Шош Влалдоер, Бачкерестур (грај Кул). 21

ИЗДАЈЕ СЕ:

ГАРСОН СТАН у Левенте улици 14, I спрат, врата лево. За одмах. Кирија 40 пенига. Погледаати између 2 и 3 сата. 40

РАЗНО

СТУЛАРИ! Све орахова дрвета има од 20 цоли и мања. Миклош Михаљ, Шајкашђерђ, кућни број 281. 13

ЛОЗЕ САДНИЦЕ са жилама или без жила, каменљене на америчанској подлоги, могу се добити код главног повереника складница садница Петеш у Сабадни. **БУЛА РАВАИ**, Бачош ул. бр. 5. Телефон 706 20

СТАРА одећа, веш најбоље одабрани. На позив кући долазим. **НАЧА ШАГИ-ДОР**, отаретинар, Хал тер 7 (Р-бд-тр). 601

ПРЕВАЂАЊА, КОРЕСПОНДЕНЦИЈУ, ПРЕПИСИВАЊА на српско-хрватском, мађарском и немачком језику јевтино примам. Ержебет тер 7, II спрат (код поште). 2070

MESSEKI TAVASZ A TÉLBEŊEN. — Karácsonyi Újévi Szabadság — Модерне собе (централно грејање, топла - хладна вода) у „Mesceki Napsugár“ Villa, Pécs. Угодна, одмор, зимски спортови. Говори се српско-хрватски. Власник: Dr. Wamoserné Bogdánovics Marija. Тел. 13-79. 2196

БИВША ЧИНОВНИЦА без изванредних оретова за живот, тражи старијег господина, који би је материјално помогао. Према у Администрацију под „Чиновница“. 2

У ГРАДУ ПРИЧА (MESEVÁRBAN) 4-ог полова доживе забавиште за малу децу, а за одраслију уметничка школска настава. Андрант ул. 12. 32

ЗАМЕНИО БИХ НОВУ КУЋУ са 6 спорова и балтом у центру града за ното нову кућу од 2 елегантна стака са доплатом рашике у готовом. Понуђе у Администрацији. 36

ПРИПОСЛАНО

Клеовић Ференц, становник у Сабадни могуће је на служби код Газда Биотолија Советкезета те је његов свези пословни однос са помоћуом Задругом прекинут.

С тим у вези извештавамо чланство Задруге да горе споменути некакове пословне радње не може вршити као и **дешкову** исплату новца у име наше Задруге.

Gazdak biztosító Szövetkezete Szabadkai főképviselete. 37

*) За отварање под овом рубриком уредништво и администрација не примају одговорност.

Одговорни уредник и издавач **БОЈИСЛАВ МАТИЋ**
Ротациона штампа „Уранија“, штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, П Ракоци Ференц ул. 50. Рукописи се не враћају.